

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

О. В. ДЗЮБЛЮК, Я. І. ЧАЙКОВСЬКИЙ

**МЕТОДОЛОГІЯ
НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ І
НАПИСАННЯ
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ**

***методичні вказівки для
магістрів
з банківської справи***

Тернопіль
2017

УДК 167/168(075.8)

ББК 72(4Укр)я73

Д-43

Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І.

Методологія наукових досліджень і написання магістерських робіт : методичні вказівки для магістрів з банківської справи. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 86 с.

Автори:

Дзюблюк Олександр Валерійович,

доктор економічних наук, професор,
завідуючий кафедрою банківської справи

Чайковський Ярослав Іванович,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри банківської справи

Рецензенти:

Малахова Олена Леонідівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської
справи Тернопільського національного економічного
університету

Гнатів Віталій Степанович,

начальник Тернопільського відділення № 1,
ПАТ АКБ «Львів»

У методичних вказівках розглядаються питання науково-дослідної роботи студентів. Окремі розділи присвячено огляду методології, методики і методів наукового дослідження. Особлива увага приділена загальній характеристиці, структурі і вимогам до змісту магістерських за освітнім ступенем «магістр». Методичні вказівки включають послідовність виконання та вимоги до оформлення магістерських робіт. До методичних вказівок додається порядок захисту, керівництво та рецензування магістерських робіт. Методичні вказівки містять список рекомендованої літератури і додатки, необхідні для написання та оформлення магістерських робіт.

Затверджено

*на засіданні кафедри банківської справи,
протокол № 9 від 15 березня 2016 р.*

Схвалено

*науково-методичною комісією з фінансів і кредиту
Тернопільського національного економічного університету,
протокол № 8 від 31 березня 2016 р.*

Схвалено

*науково-методичною радою факультету банківського бізнесу
Тернопільського національного економічного університету,
протокол № 7 від 13 травня 2016 р.*

© Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І., 2017

ТНЕУ, 2017

© ПП Шпак В. Б., 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	7
1.1. Методологія дослідження.....	7
1.2. Методика і методи дослідження.....	8
1.3. Методи емпіричного дослідження.....	8
1.4. Методи, що застосовуються на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень.....	9
1.5. Методи, що застосовуються на теоретичному рівні досліджень.....	10
РОЗДІЛ 2. СУТЬ, МЕТА ТА ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ	12
2.1. Суть магістерських робіт.....	12
2.2. Мета написання магістерських робіт.....	12
2.3. Вимоги до змісту магістерських робіт.....	14
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	15
3.1. Перелік елементів, що має містити магістерська робота.....	15
3.2. Титульний аркуш магістерської роботи.....	16
3.3. Зміст магістерської роботи.....	16
3.4. Перелік умовних скорочень та аббревіатур.....	16
3.5. Вступ магістерської роботи.....	17
3.6. Основна частина магістерської роботи.....	17
3.7. Висновки.....	19
3.8. Список використаних джерел.....	20
3.9. Додатки.....	20
РОЗДІЛ 4. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	22
4.1. Вибір і затвердження теми магістерської роботи та вивчення вимог до оформлення роботи.....	22
4.2. З'ясування об'єкта і предмета, визначення мети і завдань дослідження.....	23
4.3. Вивчення та відбір літератури з теми.....	26
4.4. Використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет.....	28
4.5. Складання попереднього плану.....	30
4.6. Робота над основним текстом магістерської роботи.....	30
4.7. Написання вступу.....	31
РОЗДІЛ 5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ	38

5.1. Загальні вимоги.....	38
5.2. Нумерація сторінок та оформлення ілюстрацій, таблиць, формул.....	39
5.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	50
5.4 Порядок оформлення списку використаних джерел.....	51
5.5. Оформлення додатків.....	54
РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	55
6.1. Оформлення документації для попереднього захисту магістерської роботи.....	55
6.2. Процедура захисту магістерської роботи.....	56
РОЗДІЛ 7. КЕРІВНИЦТВО МАГІСТЕРСЬКОЮ РОБОТОЮ ТА ЇХ РЕЦЕНЗУВАННЯ.....	58
7.1. Обов'язки керівника магістерської роботи.....	58
7.2. Порядок рецензування магістерських робіт.....	59
РОЗДІЛ 8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ.....	60
РОЗДІЛ 9. ДОДАТКИ.....	66
Додаток А. Приклад оформлення титульного аркуша магістерської роботи	66
Додаток Б. Приклад оформлення завдання на магістерську роботу	67
Додаток В. Приклад оформлення зовнішньої рецензії на магістерську роботу.....	69
Додаток Д. Приклад оформлення відгуку наукового керівника на магістерську роботу.....	70
Додаток Е. Приклад оформлення резюме на магістерську роботу....	71
Додаток Ж. Приклад оформлення анотації на магістерську роботу...	72
Додаток З. Приклад оформлення змісту магістерської роботи.....	73
Додаток И. Приклад оформлення переліку умовних скорочень	74
Додаток К. Приклад написання вступу магістерської роботи.....	75
Додаток Л. Приклад написання висновків магістерської роботи.....	78
Додаток М. Приклад написання виступу для захисту магістерської роботи	80

РОЗДІЛ 10. ГРАФІК НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БАНКІВСЬКА СПРАВА».....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85

ВСТУП

Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами, зокрема на другому (магістерському) рівні вищої освіти [7].

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності [7].

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків [7].

Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра [7].

Магістр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до ефективної науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Головною формою кінцевого контролю знань студентів є підготовка і написання магістерської роботи для здобуття ступеня освіти «магістр». Від уміння грамотно застосовувати здобуті у процесі навчання знання для підготовки, написання і оформлення магістерських робіт залежить успішність їх захисту для здобуття відповідного фаху.

Завданням даних методичних вказівок є сприяння студентам у підготовці магістерських робіт, що є завершальним етапом отримання ступеня освіти «магістр».

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Методологія дослідження

Основою наукової роботи, пов'язаної із підготовкою і написанням магістерських робіт є вибір відповідної методології та методів дослідження, які дозволяють у найбільш повній мірі отримувати, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для якісного виконання магістерських робіт.

Накопичення наукових фактів у процесі дослідження – це творчий процес, в основі якого завжди лежить задум ученого, його **ідея**.

У філософському визначенні **ідея** – це продукт людського мислення, форма відображення дійсності. Ідея відрізняється від інших форм мислення тим, що в ній не тільки відображається об'єкт вивчення, а й міститься усвідомлення мети, перспективи пізнання і практичного перетворення дійсності.

Ідеї народжуються з практики, спостережень навколишнього світу і потреб життя. В основі ідей лежать реальні факти і події. Життя висуває конкретні завдання, однак часто не відразу знаходяться продуктивні ідеї для їх вирішення. У такому разі на допомогу приходить здатність дослідника проаналізувати ідеї, погляди попередників, запропонувати новий, зовсім незвичний аспект розгляду завдання.

Нова ідея – не просто зміна уявлень про об'єкт дослідження – це якісний стрибок думки за межі сприйнятих почуттями даних і, здавалося б, перевірених рішень. Нові ідеї можуть виникати під впливом парадоксальних ситуацій, коли виявляється незначний, неочікуваний результат, який надто розходиться із загальноприйнятими положеннями науки – **парадигмами**. Отримання нових знань відбувається за схемою: парадигма – парадокс – нова парадигма. Розвиток науки – це зміна парадигм, методів, стереотипів мислення. Перехід від однієї парадигми до іншої не піддається логічному опису, бо кожна з них відкидає попередню і несе принципово новий результат дослідження, який не можна логічно вивести з відомих теорій. Особливу роль тут відіграють інтуїтивні механізми наукового пошуку, які не ґрунтуються на формальній логіці.

Процес пізнання, як основа будь-якого наукового дослідження, є складним і вимагає концептуального підходу на основі певної методології

Методологія походить від грецьких слів *methodos* – метод, спосіб пізнання, дослідження явищ природи і суспільного життя і *logos* – наука, знання, вчення. Отже, це вчення про правила мислення при створенні теорії науки.

Питання методології досить складне. У різних літературних джерелах поняття методології тлумачиться по-різному. Зарубіжні науковці не розмежовують поняття методології і методів дослідження. У вітчизняній науковій літературі **методологію** розглядають як вчення про наукові методи пізнання або як систему наукових принципів, на основі яких базується дослідження і здійснюється вибір сукупності пізнавальних засобів, методів, прийомів дослідження. Найчастіше методологію тлумачать як теорію методів

дослідження, створення концепцій, як систему знань про теорію науки або систему методів дослідження. **Методологія** – це концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища [8, с.56].

1.2. Методика і методи дослідження

Вирішення будь-якої наукової проблеми при написанні магістерських робіт вимагає певної методики дослідження. **Методика** – це вчення про особливості застосування окремого методу чи системи методів. Йдеться про сукупність прийомів дослідження, включаючи техніку і різноманітні операції з фактичним (практичним) матеріалом. Отже **методика** – це та система правил використання методів, прийомів і техніки дослідження, яка необхідна для якісної підготовки магістерських робіт.

Стратегічні методологічні положення і принципи знаходять своє тактичне втілення в методах дослідження.

Метод – сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання, вирішення якого передбачає розкриття теми магістерської роботи. Формуючись як теоретичний результат попереднього дослідження, метод виступає як вихідний пункт та умова майбутніх досліджень.

У науковому дослідженні виділяють два рівні:

- 1) емпіричний, на якому відбувається процес накопичення фактів;
- 2) теоретичний – досягнення синтезу знань (у формі наукової теорії).

Методи наукового пізнання, які використовуються при підготовці магістерських робіт, поділяють на три групи:

- методи емпіричного дослідження;
- методи, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження;
- методи або методологія, що використовуються на теоретичному рівні дослідження.

1.3. Методи емпіричного дослідження

Важливу роль у процесі написання магістерських робіт відіграють методи, що спрямовані на дослідження реальних процесів господарського життя суспільства, тобто емпіричний рівень.

До методів, що застосовують на емпіричному рівні досліджень, відносять:

- спостереження;
- порівняння;
- вимірювання;
- експеримент.

Спостереження – систематичне цілеспрямоване вивчення об'єкта. Дає змогу отримати первинну інформацію про об'єкт дослідження у вигляді сукупності емпіричних тверджень. Якщо йдеться, приміром, про економічну систему, то даний метод виражає потреби дослідника визначити зміст, роль та особливості функціонування тих чи інших суб'єктів ринку, зокрема банківських установ.

Порівняння – це процес встановлення подібності або відмінності предметів та явищ дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам. У випадку із банківською системою може йтися про порівняння, приміром, тенденцій розвитку і основних видів послуг у вітчизняних та зарубіжних банківських установ.

Вимірювання – це процедура визначення числового значення певної величини за допомогою одиниці виміру. У дослідженні економічних процесів такою одиницею виміру є головним чином грошова одиниця, яка дозволяє оцінити кількісні параметри розвитку тих чи інших суб'єктів ринку. Наприклад, для банків важливими параметрами є величина капіталу, депозитів, кредитного портфеля.

Експеримент – це такий метод вивчення об'єкта, який пов'язаний з активним і цілеспрямованим втручанням дослідника в природні умови існування предметів і явищ або створенням штучних умов, необхідних для виявлення його відповідної властивості. У випадку із дослідженням економіки прикладом застосування цього методу можуть слугувати обґрунтовані у магістерських роботах економіко-математичні моделі організації певних аспектів діяльності банків, спрямовані на їх оптимізацію.

1.4. Методи, що застосовуються на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень

До методів, що застосовують як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях досліджень, відносять:

- абстрагування;
- аналіз і синтез;
- індукцію та дедукцію;
- моделювання та ін.

Абстрагування – це уявний відхід від несуттєвих властивостей, зв'язків, відношень предметів і в одночасному виділенні, фіксуванні однієї чи кількох найважливіших рис, які особливо цікавлять дослідника. Наприклад, визначення основних функцій, які виконують банки як головні фінансові посередники в економіці.

Аналіз – це метод пізнання, який дає змогу поділити предмет на частини. Якщо йдеться про оцінку кредитоспроможності позичальника, то аналіз є тим методом пізнання, який дозволяє на основі різних параметрів діяльності клієнта банку прийняти правильне рішення про доцільність видачі кредиту.

Синтез, навпаки, є наслідком з'єднання окремих частин чи рис предмета в єдине ціле. Наприклад, окремі складові кредитного процесу утворюють єдину, цілісну кредитну політику банку.

Індукція – перехід від часткового до загального, коли на підставі знання про частину предметів класу робиться висновок стосовно класу в цілому. Наприклад, розуміння змісту діяльності банку і його ролі в економіці дозволяє оцінити особливості і роль усієї банківської системи країни.

Дедукція, навпаки, – це така розумова конструкція, в якій висновок щодо якогось елементу множини робиться на підставі знання загальних властивостей всієї множини. Наприклад, на основі оцінки сучасного стану кредитної діяльності банківських установ країни робляться висновки щодо удосконалення кредитної політики банку.

Моделювання – метод, який ґрунтується на використанні моделі як засобу дослідження явищ і процесів природи. Під моделями розуміють системи, що змінюють об'єкт пізнання і служать джерелом інформації стосовно нього. Моделі поділяються на матеріальні та ідеальні. До ідеальних моделей відносять рисунки, схеми, економіко-математичні та статистичні моделі.

1.5. Методи, що застосовуються на теоретичному рівні досліджень

До методів теоретичного дослідження, котрі можуть використовуватись у магістерських роботах, слід віднести:

- історичний;
- термінологічний;
- функціональний;
- системний;
- моделювання;
- сходження від абстрактного до конкретного;
- ідеалізація;
- формалізація;
- аксіоматичний.

Історичний метод дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей. Наприклад, історія походження грошей дозволяє дослідити розвиток різних форм грошей і їх сутність.

Термінологічний принцип передбачає вивчення історії термінів і позначуваних ними понять, розробку або уточнення змісту та обсягу понять, встановлення взаємозв'язку і субординації понять, їх місця в понятійному апараті теорії, на базі якої базується дослідження. Наприклад, вивчення історії походження терміну “банк” визначає зміст цього поняття, виходячи з умов діяльності стародавніх банкірів.

Системний підхід полягає у комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин. Зокрема вивчення особливостей розвитку і умов діяльності банківської системи як єдиного цілого дозволяє зробити правильні висновки про вплив окремих банків на економіку.

За допомогою **моделювання** вивчаються ті процеси і явища, що не піддаються безпосередньому вивченню. Метод моделювання зарекомендував себе як ефективний засіб виявлення суттєвих ознак явищ та процесів за допомогою моделі (концептуальної, вербальної, математичної, графічної, фізичної тощо). Наприклад, **графічні методи** – графи, схеми, діаграми, картографи та ін. дають змогу отримати синтезоване уявлення про досліджуваний об'єкт і водночас наочно показати його складові, їхню питому вагу, причинно-наслідкові зв'язки, інтенсивність розподілу компонентів у заданому об'ємі. Ці методи тісно пов'язані з комп'ютерними технологіями і дають точне уявлення про тенденції розвитку того чи іншого суб'єкта ринку, дозволяючи оцінити кількісні параметри його діяльності – наприклад, обсяги основних видів активних і пасивних операцій банку.

Сходження від абстрактного до конкретного – це загальна форма руху наукового пізнання, закон відображення дійсності і мислення. Згідно з цим методом мислення бере свій початок від конкретного в дійсності до абстрактного в мисленні і від нього – до конкретного в мисленні. Так, розуміння суті і функцій тих чи інших економічних категорій, наприклад, грошей і кредиту, дозволяє визначити конкретні форми їхнього впливу на перебіг економічних процесів.

Метод **ідеалізації** – конструювання подумки об'єктів, яких немає в дійсності. Даний метод корисний при обґрунтуванні певних нових способів взаємодії суб'єктів ринку, наприклад, нових видів банківських послуг для клієнтів.

Формалізація – метод вивчення різноманітних об'єктів шляхом відображення їхньої структури в знаковій формі за допомогою штучних мов, наприклад мовою математики. Йдеться про математичні способи вираження – у вигляді формул – тих чи інших економічних процесів.

Аксіоматичний метод – метод побудови наукової теорії, за якою деякі твердження приймаються без доведень, а всі інші знання виводяться з них відповідно до певних логічних правил. Наприклад, такі базові принципи організації кредитних відносин як поверненість, терміновість, платність, по суті на аксіоматичному рівні визначають зміст взаємин банків та позичальників.

Таким чином, використання сутності розглянутих вище прийомів і методів організації наукового дослідження є необхідною умовою підготовки якісних магістерських робіт.

РОЗДІЛ 2

СУТЬ, МЕТА ТА ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

2.1. Суть магістерських робіт

У професійній підготовці магістра будь-якого профілю значну роль відіграє магістерська робота.

Виконанням і захистом магістерської роботи завершується навчання у вищому навчальному закладі та є основою отримання вищого освітнього ступеня “магістр”.

Магістерська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у вищому навчальному закладі.

Магістерська робота – це самостійна науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного ступеня “магістр”.

Основне завдання їх авторів – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Магістерська робота – самостійне дослідження, підсумковий результат теоретичних і професійних знань, прояв творчих аналітичних якостей, який дає можливість оцінити знання, набуті студентом в Університеті, та вміння їх застосовувати на практиці.

Ця випускна кваліфікаційна праця наукового змісту має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки вибраної теми. Вони являє собою новий по суті і досить специфічний вид кваліфікаційної роботи.

Магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки спеціаліста або магістра, а з іншого – є самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства, зокрема банківські установи.

Магістерська робота носить комплексний характер: це підсумок вивчення різних дисциплін, передбачених навчальним планом, а також програмою виробничої практики і стажування.

2.2. Мета написання магістерських робіт

Підготовка та захист магістерських робіт мають на меті:

- систематизувати, закріпити і розширити знання відповідної спеціальності, зокрема зі спеціальності «Банківська справа»;
- показати вміння студента використовувати їх при вирішенні конкретних наукових і виробничих завдань. Наприклад, на роботі в банківських установах;
- глибоке та всебічне опрацювання та аналіз навчально-методичної, наукової літератури, нормативно-правових документів;

- застосування різних наукових методів та прийомів аналізу грошово-кредитної сфери економіки;
- розвивати навички самостійної роботи, аналітичної диференціації, опанування методикою дослідження та аналізу;
- підготовка до самостійної творчої роботи – як наукової, так і практичної, що відображає готовність та уміння приймати самостійні управлінські рішення на роботі у банку;
- обґрунтоване використання статистичного і графічного матеріалу, вітчизняної практики та зарубіжного досвіду з досліджуваного питання;
- вміння використовувати комп'ютерні програми для більш ефективного аналізу та обробки інформативного матеріалу;
- опанування методикою дослідження та навичками самостійного логічного мислення.

Для економістів у галузі банківської справи магістерська робота означає професійну зрілу розробку актуальних питань теорії та практики функціонування кредитної і банківської системи; грошового обігу; грошово-кредитної політики Національного банку України; банківського менеджменту і маркетингу; кредитно-комерційної та валютно-фінансової діяльності банківських установ, вміння робити узагальнення світового досвіду, обґрунтувати рекомендації щодо необхідності, ефективності покращення функціонування банківського сектора в Україні, знаходити резерви кращої ефективної організації роботи і використання усіх видів ресурсів.

Основне завдання студентів при виконанні магістерської роботи полягає у проведенні самостійного комплексного дослідження однієї з актуальних проблем грошового обігу, кредиту і банківської справи, використовуючи знання із загальнотеоретичних та спеціальних дисциплін і практичні матеріали, отримані на перед магістерській практиці або стажуванні. При цьому їм необхідно глибоко вивчити літературні джерела з обраної теми, розкрити її зміст як у теоретичному, так і в практичному аспектах на основі прогнозних, звітних та статистичних даних і спостережень, проаналізувати діяльність грошово-кредитної системи, а також зробити відповідні висновки та сформулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення грошового обігу, кредитування і розрахунків в економіці та інших проблем відповідно до потреб сучасного розвитку кредитної системи України.

Магістерська робота повинна містити елементи наукового пошуку, спрямованого на зміцнення кредитної системи та стабілізацію національної валюти в умовах ринкової трансформації економіки України.

Основну ціль магістерської роботи складатимуть її практичне значення, конкретні пропозиції, аналітичні дослідження і висновки для практики функціонування банківської системи, діяльності конкретної банківської установи, як правило, – тієї, де автор проходить практику, стажування або працює.

Така магістерська робота є безпосереднім проявом активності і цілеспрямованості участі студента (слухача магістерської програми) в науково-

дослідній роботі, що має конкретне значення і вагомо впливає на формування його як спеціаліста або магістра, який вміє творчо мислити, робити власні висновки.

2.3. Вимоги до змісту магістерських робіт

До змісту магістерських робіт висуваються такі основні вимоги:

- актуальність теми, відповідність їх сучасному стану певної галузі науки та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери. Актуальність у перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість розглядуваної проблеми. Магістерська робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам розвитку суспільства, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для розуміння суті і структури діяльності підприємства, зокрема банку;
- вивчення та критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми. Студент має опрацювати достатню кількість опублікованої літератури (підручники, навчальні посібники, монографії, журнальні статті) з теми дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів, критично оцінити їх зміст та зробити висновки;
- вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також передового досвіду роботи у відповідній галузі;
- чітка характеристика об'єкта, предмета, мети і задач, методів дослідження та наукової новизни;
- узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації і пропозиції.

Згідно з навчальними планами окремих спеціальностей студенти виконують магістерські роботи за освітнім ступенем «магістр». До захисту магістерських робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили звіт про виробничу практику, стажування (для студентів денної форми навчання), подали в установлений термін магістерську роботу і відгуки на неї.

Магістерська робота як самостійне наукове дослідження має виявити рівень загальнотеоретичної та спеціальної підготовки студента, його здатність застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних проблем, схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

Порядок підготовки та захисту магістерських робіт регламентується документами Міністерства освіти та науки України та Положенням, затвердженим ректором Тернопільського національного економічного університету.

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота повинна мати насамперед чітку структуру, котра охоплювала б усе коло досліджуваних питань, які у своїй сукупності складають та відображають конкретну наукову проблему.

Зміст і структуру магістерської роботи, а також співвідношення їх розділів визначають з урахуванням характеру вибраної теми і необхідності розв'язання тих чи інших проблем.

3.1. Перелік елементів, що має містити магістерська робота

Магістерська робота повинна послідовно включати:

1. Титульний аркуш (додаток А).

Після титульного аркуша магістерська робота за освітнім ступенем «магістр» має містити такі документи:

- завдання на магістерську роботу за освітнім ступенем «магістр» (додаток Б);
- зовнішню рецензію на магістерську роботу за освітнім рівнем «магістр» (додаток В);
- відгук наукового керівника на магістерську роботу за освітнім ступенем «магістр» (додаток Д);
- резюме магістерської роботи за освітнім ступенем «магістр». Резюме виконується українською й англійською мовами і містить інформацію про кількість сторінок, таблиць, рисунків, списку використаних джерел, додатків, мету магістерської роботи, об'єкт і предмет дослідження, одержані висновки та їх новизну, ключові слова (додаток Е);
- анотацію магістерської роботи за освітнім ступенем «магістр». Анотація виконується українською й англійською мовами і містить відомості про автора роботи, назву програми освітнього ступеня «магістр» та спеціальність, за якими вона виконується, місце і рік захисту, стислий виклад змісту та результатів дослідження (додаток Ж).

2. Зміст (додаток З).

3. Перелік умовних скорочень (додаток И, за необхідності).

4. Вступ (додаток К).

5. Основна частина (три розділи із висновками до кожного із них).

- Розділ 1
- Висновки до розділу 1
- Розділ 2
- Висновки до розділу 2
- Розділ 3
- Висновки до розділу 3

6. Висновки (додаток Л).

7. **Список використаних джерел.**

8. **Додатки.**

Документація на магістерську роботу розміщена на сайті кафедри банківської справи – <http://www.bs.tneu.edu.ua>.

3.2. Титульний аркуш магістерської роботи

Титульний аркуш магістерської роботи за освітнім ступенем «магістр» містить (див. дод. А):

- міністерство, якому підпорядковано вищий навчальний заклад;
- найменування вищого навчального закладу, факультету (інституту) та кафедри, де виконано магістерську роботу;
- прізвище, ім'я та по батькові автора;
- тему магістерської роботи;
- шифр і найменування спеціальності;
- освітній ступінь «магістр»;
- шифр групи, прізвище, ініціали та підпис студента;
- науковий ступінь, вчене звання, посаду, прізвище, ініціали та підпис наукового керівника;
- відмітку про допуск до захисту, дата, прізвище, ініціали та підпис завідувача випускової кафедри;
- місто і рік.

3.3. Зміст магістерської роботи

Зміст подають на початку магістерської роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків та ін. (див. дод. З).

3.4. Перелік умовних скорочень та аббревіатур

За необхідності, якщо в магістерській роботі вжито специфічну аббревіатуру, а також використано маловідомі скорочення, то їх перелік повинен бути поданий в магістерській роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва наводять, аббревіатуру, скорочення, а справа – їх детальну розшифровку (див. дод. И).

Якщо в магістерській роботі аббревіатура, скорочення та інше повторюються менше трьох разів, то перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

При написанні магістерських робіт рекомендується уникати надмірного вживання різних скорочень та аббревіатур.

3.5. Вступ магістерської роботи

У вступі до магістерської роботи освітнього ступеня «магістр» коротко викладають оцінку сучасного стану проблеми, вказуючи практично вирішені та невирішені завдання, наукові підходи, що існують у цій галузі провідних вчених і фахівців, світові тенденції вирішення поставлених завдань, обґрунтування доцільності проведення наукових досліджень.

У вступі до магістерської роботи за освітнім рівнем «магістр» мають бути обов'язково відображені наступні складові частини (див. дод. К):

- актуальність теми дослідження;
- огляд літератури з теми дослідження;
- мета і завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- інформаційна база роботи;
- наукова новизна;
- практичне значення роботи;
- структура роботи.

Наявність усіх зазначених структурних частин у вступі магістерської роботи є обов'язковою (детальніше у п. 4.7 методичних вказівок). **Обсяг вступу становить 5-7 сторінок.**

3.6. Основна частина магістерської роботи

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів, пунктів і підпунктів.

У **розділах основної частини** роботи мають бути:

- у розділі 1 – висвітлюються теоретичні положення досліджуваної теми, критично осмислюються різні точки зору на те чи інше питання та аргументується власна думка;
- у розділі 2 – дається коротка характеристика сучасного стану досліджуваного питання, сфери банківської діяльності, аналізуються статистичні матеріали та (або) фактичні дані установи банку, клієнтів банку, в основному бази стажування або роботи;
- у розділі 3 – подаються проблеми щодо функціонування відповідної сфери банківської діяльності та обґрунтовуються шляхи їх вирішення, в т. ч. і з урахуванням зарубіжного досвіду.
- У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділах наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. **Обсяг висновків до кожного розділу** магістерської роботи має становити не менше **1 – 1,5 сторінки** друкованого тексту.

Приклади написання висновків до розділів:

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

На основі проведеного дослідження теоретичних основ організації процесу банківського кредитування можна зробити такі висновки.

1. В економічній літературі подаються різноманітні тлумачення таких понять, як: «позика», «позичка», «кредит», «банківський кредит», «кредитування» тощо. І саме від чіткого визначення цих понять залежить ефективність здійснення банківської кредитної діяльності.

2. Банківські кредити можна класифікувати по-різному. Найбільш прагматичною можна вважати класифікацію, в основу якої покладено такі ознаки банківських кредитів: термін використання; забезпечення; ступінь ризику; метод надання; спосіб повернення; строк повернення; характер визначення процента; спосіб сплати процента; кількість кредиторів; призначення.

3. Банківські установи повинні чітко організовувати процес кредитування для мінімізації кредитних ризиків банку та досягнення найбільшої ефективності і прибутковості. Умовно процес кредитування в банку можна поділити на попередній, підготовчий, основний та заключний етапи, кожен з яких характеризується сукупністю процедур та відповідних дій для здійснення кредитної операції.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

На основі проведеного аналізу розвитку і сучасного стану банківського кредитування в Україні та організації кредитного процесу в банківських установах на прикладі ПАТ «Ощадбанк» можна зробити наступні висновки.

1. Оцінюючи сучасний стан банківського кредитування в Україні, варто відмітити, що на жаль, сьогодні кредитування спрямоване переважно на підтримку поточної діяльності підприємств та домогосподарств, а не на економічний розвиток та зростання.

2. Для успішного розвитку банківського кредитування, спрощення доступу до кредитних ресурсів, зменшення процентних ставок за користування кредитами Ощадбанку слід ефективніше проводити роботу з позичальником на всіх етапах кредитного процесу.

3. Розглянута структура кредитного портфеля Ощадбанку за останні п'ять, 2013-2017, роки, за категоріями ризику показала, що збільшилася частка стандартних кредитів і зменшилася частка нестандартних кредитів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

На основі проведеного дослідження шляхів удосконалення організації кредитного процесу в банківських установах України можна зробити наступні висновки.

1. Банківською практикою напрацьовані певні заходи, спрямовані на мінімізацію втрат від кредитного ризику, а саме: аналіз привабливості проекту, який кредитується; оцінка кредитоспроможності позичальника; структурування позички; оформлення кредитного договору; кредитний моніторинг; лімітування; дотримання нормативів кредитного ризику; диверсифікація; концентрація; страхування кредитних операцій; формування резервів.

2. З метою мінімізації кредитних ризиків банківські фахівці повинні проводити постійний моніторинг за кредитним процесом. Головна вимога до процедури контролю і управління кредитним ризиком – постійність перевірки та оцінювання його рівня.

3. Однією з найскладніших проблем банківського кредитування є проблема ефективної організації кредитного процесу, який охоплює відповідні процедури під час визначення умов і параметрів кредитування до укладання кредитної угоди, а також вже після видачі кредиту.

Структура змісту магістерської роботи за освітнім ступенем «магістр» має наступний вид:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Викладення основних теоретичних питань досліджуваної теми.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

РОЗДІЛ 2. Аналіз діючої практики банку, що відповідає темі дослідження. Проводиться на фактичних матеріалах бази перед магістерської практики, стажування, роботи.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

РОЗДІЛ 3. Розробка пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення окремих аспектів грошово-кредитної системи України та їх економічне обґрунтування.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Кожен розділ, залежно від обсягу і характеру викладеного матеріалу, повинен складатись з кількох підрозділів, а підрозділи можуть включати пункти.

Розділ 1 має включати не менше двох підрозділів, розділ 2 – мінімум три підрозділи, розділ 3 – як мінімум два підрозділи.

Запропоновані студентом відхилення від рекомендованої структурної побудови магістерської роботи можуть бути вирішені з науковим керівником в індивідуальному порядку.

3.7. Висновки

Логічним завершенням магістерської роботи є **висновки**. Головна їх мета – підсумки проведеної роботи. У висновках коротко підводяться підсумки

дослідження, **по пунктах** формуються основні результати, окремі лаконічні положення, методичні рекомендації та пропозиції автора щодо ефективнішого розв’язання проблематики (див. дод. Л). Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми практичного функціонування банківських, грошово-кредитних і платіжних систем, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Основна вимога до заключної частини – не повторювати (не копіювати окремі абзаци, сторінки) змісту вступу, основної частини роботи і висновків, зроблених у розділах.

Обсяг висновків до магістерської роботи має складати не менше як **4 – 6 сторінок**.

3.8. Список використаних джерел

Список використаних джерел складається на основі робочої картотеки і відображає обсяг використаної літератури та ступінь вивченості досліджуваної теми. Список використаних джерел повинен містити бібліографічний опис літератури, використаної студентом під час роботи над темою. Укладаючи його, необхідно дотримуватися вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка, літературу слід розташовувати в алфавітному порядку авторів та назв праць, спочатку видання українською мовою, потім – іноземними. Бібліографічні записи в “Списку використаних джерел” повинні мати порядкову нумерацію. У тексті роботи слід давати у **квадратних дужках** посилання на номери списку. Якщо необхідно вказати номер сторінки, її ставлять через кому після номера видання у “Списку використаних джерел”.

У список використаних джерел включають законодавчі, нормативно-методичні, монографічні, статистичні матеріали, які використовувались при написанні роботи. На кожне джерело, яке є працею одного чи кількох авторів, вказуються прізвище та ініціали авторів, повна назва роботи, місце видання, видавництво, рік і кількість сторінок. Послідовність розташування джерел у списку використаних джерел у п. 5.4 даних методичних вказівок. При використанні статей періодичної преси вказують прізвище та ініціали автора, назву статті, назву видання, номер журналу і сторінки, на яких вміщена публікація (чи рік і дату випуску газети).

Залежно від назви і наукового значення теми список використаних джерел може орієнтовно містити як **мінімум 80 – 90 найменувань літератури** для магістерських робіт за освітнім ступенем «магістр».

3.9. Додатки

Завершуючи написання магістерської роботи, необхідно систематизувати ілюстративний матеріал. Ілюстрації можна подавати у тексті або оформляти у вигляді додатків.

Додатки вміщують матеріал, який:

а) є необхідним для повного висвітлення теми, але внесення його до основної частини може порушити впорядкований і логічний виклад тексту роботи;

б) не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;

в) підтверджує апробацію та впровадження результатів досліджень.

До додатків доцільно включати відповідні розрахунки, допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття магістерської роботи з посиланням на них у тексті:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Усі **додатки** повинні мати порядкову нумерацію та назви, що відповідають їхньому змісту.

РОЗДІЛ 4

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерську роботу доцільно виконувати в такій **послідовності**:

- 4.1. Вибір і затвердження теми магістерської роботи та вивчення вимог до оформлення роботи.
- 4.2. З'ясування об'єкта і предмета, визначення мети і завдань дослідження.
- 4.3. Вивчення та відбір літератури з теми.
- 4.4. Використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет.
- 4.5. Складання попереднього плану.
- 4.6. Робота над основним текстом магістерської роботи.
- 4.7. Написання вступу.
- 4.8. Написання висновків.
- 4.9. Здача готової (закінченої та оформленої) магістерської роботи.
- 4.10. Підготовка виступу і презентації до захисту.
- 4.11. Захист магістерської роботи.

4.1. Вибір і затвердження теми магістерської роботи та вивчення вимог до оформлення роботи

Вибір теми є важливим моментом у написанні магістерської роботи.

Тематика магістерських робіт розробляється, пропонується і затверджується кафедрою банківської справи, згідно з програмами курсів, які забезпечують фахову підготовку магістра зі спеціальності «Банківська справа». Виписка з протоколу засідання кафедри передається до деканату факультету банківського бізнесу для узгодження проекту наказу по Університету. Кожного навчального року тематика магістерських робіт обов'язково поновлюється з урахуванням побажань викладачів кафедри і студентів.

Вибір теми магістерської роботи повинен бути усвідомленим і виваженим, обумовлений врахуванням здібностей та інтересів студента, або логічним продовженням попередніх наукових досліджень: магістерської роботи за освітнім ступенем «магістр», курсових робіт, рефератів, доповідей на наукових конференціях, семінарах та ін. Тема магістерської роботи повинна відповідати нахилам та творчим можливостям автора як з точки зору вибору для дослідження певної сфери грошово-кредитних відносин, так і характеру роботи.

При обранні теми основними критеріями повинні бути:

- актуальність;
- наявність теоретичних джерел (підручників, навчальних посібників, монографій, статей) та фактичного матеріалу;
- можливість виконання теми у вищому навчальному закладі;
- наукова новизна;
- перспективність розв'язання важливих проблем;

- безпосередній зв'язок з потребами практичної діяльності грошово-кредитної системи;
- можливість впровадження результатів дослідження у діючу банківську практику;
- достатня обізнаність студента і наявність необхідних знань та навичок.

Тему магістерської роботи дослідник вибирає самостійно. При цьому **різні студенти не можуть писати одну однакову тему**. При необхідності студент може отримати консультації у викладачів кафедри. Студент має право самостійно запропонувати власну тему, якої немає у пропонованому переліку тематики. Така тема розглядається і затверджується на засіданні кафедри банківської справи.

Протягом вересня студенти вибирають тему магістерської роботи із затвердженого переліку і подають заяви на ім'я завідувача випускової кафедри (кафедри банківської справи) з проханням затвердити її. Остаточні теми магістерських робіт закріплюються за студентами і затверджуються наказом ректора Університету.

Після затвердження наказом тем магістерських робіт вносити будь-які зміни до назв тем не дозволяється.

При оформленні магістерської роботи необхідно дотримуватись вимог методичних вказівок «Методологія наукових досліджень і написання магістерських робіт».

4.2. З'ясування об'єкта і предмета, визначення мети та завдань дослідження

При з'ясуванні **об'єкта, предмета і мети** дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою магістерської роботи є системні логічні зв'язки. **Об'єктом дослідження** є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. **Предмет дослідження** – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт. Власне на розкриття предмету дослідження спрямовано зміст магістерської роботи.

Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістова наукова акція, зорієнтована на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті дослідження. Треба знати, що **об'єкт дослідження** – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта). **Предмет дослідження** є таким його елементом, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах.

Приклади формулювання об'єкта і предмета дослідження:

Приклад № 1. **Об'єктом дослідження** є інноваційно-інвестиційна діяльність підприємств в умовах ринкового розвитку економіки.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають у процесі інноваційно-інвестиційного кредитування з приводу створення капіталу в процесі суспільного відтворення.

Приклад № 2. **Об'єкт і предмет дослідження.** **Об'єктом дослідження** є сфера економічних відносин, що виникають між кредиторами і позичальниками з приводу перерозподілу вартості у грошовій і товарній формі на умовах повернення та платності для забезпечення розширеного відтворення і споживання.

Предметом дослідження є діяльність банківських установ, спрямована на кредитування підприємств для забезпечення їх тимчасових потреб у грошових ресурсах.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування.

Наявність поставленої мети дослідження дозволяє визначити **завдання дослідження**, які можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

- всебічне (за необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду; таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження;

- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення даної проблеми;

- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів щодо відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль;

- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ.

Таким чином, завдання магістерської роботи конкретизують її загальну мету і підпорядковані її досягненням.

Приклади формулювання мети і завдань магістерської роботи:

Приклад № 1. **Метою магістерської роботи** є дослідження теоретичних питань кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності в умовах реформування економіки та розробка практичних рекомендацій щодо його активізації.

Поставлена мета визначила постановку та розв'язання таких наукових і практичних **завдань**:

- дослідити теоретичні основи інвестицій, інновацій та інноваційно-інвестиційного кредитування;
- визначити роль банків у активізації інноваційно-інвестиційного процесу;
- вивчити та оцінити сучасний стан інноваційно-інвестиційної діяльності та механізм її кредитування;
- на основі аналізу формування інвестиційних ресурсів дослідити тенденції й обґрунтувати напрямки розвитку системи інноваційно-інвестиційного кредитування;
- вивчити проблеми розвитку інноваційно-інвестиційного кредитування підприємств в умовах стабілізації фінансово-кредитного ринку;
- проаналізувати можливості створення оптимального економічного середовища для банківських інвестицій.

Приклад № 2. **Метою магістерської роботи** є обґрунтування теоретичних основ організації кредитування позичальників, з'ясування сучасного стану кредитної діяльності банківських установ, удосконалення методики аналізу кредитоспроможності підприємств і форм забезпечення повернення банківських кредитів з урахуванням досвіду країн з ринковою економікою.

Для досягнення поставленої мети передбачено постановку, формулювання і розв'язання наступних наукових й практичних **завдань магістерської роботи**:

- дослідити теоретичні основи організації кредитування підприємств за умов ринкового реформування економіки;
- визначити сутність кредитної політики банківської установи, обґрунтувати специфічні принципи та цілі її формування і проведення;
- обґрунтувати та визначити місце і роль банківського кредиту серед джерел формування активів підприємств;
- проаналізувати діючу практику банківського кредитування підприємств;
- узагальнити зарубіжний і вітчизняний досвід й визначити можливості удосконалення методики оцінки кредитоспроможності позичальників банківських установ;
- проаналізувати тенденції та обґрунтувати напрямки розвитку системи банківського кредитування.

Таким чином розв'язання відповідно до обраної теми проблем в розділах основної частини магістерської роботи має бути підпорядковане поставленій меті і завданням дослідження.

4.3. Вивчення та відбір літератури з теми

Інформаційною базою виконання магістерської роботи є:

- закони України, які приймаються Верховною Радою України;
- укази Президента України;
- декрети і постанови Кабінету Міністрів України;
- нормативно-правові акти Національного банку України, що опубліковані, зокрема в журналі “Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності”;
- положення банківських установ;
- теоретичні дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів в сфері грошово-кредитних відносин та банківської справи.

Основними статистичними матеріалами для оцінки банківської діяльності є журнал “Бюлетень Національного банку України”, бухгалтерська звітність (баланси та ін.), банківських установ та їх клієнтів.

Написання магістерської роботи можливе після ознайомлення з основними літературними джерелами з теми дослідження. Для їх виявлення та опрацювання необхідно використовувати різні джерела пошуку. Зокрема:

- каталоги і картотеки наукової бібліотеки вищого навчального закладу, а також провідних бібліотек міста;
- списки літератури у книгах і наукових статтях;
- виноски і посилання в підручниках, навчальних посібниках, монографіях, журнальних статтях та ін.

При підборі літератури з обраної теми студент може використати окремі джерела зі списку рекомендованої роботи, наведеного в розділі 8 цих методичних вказівок. Особливу увагу слід приділити вивченню нових видань монографій, підручників, навчальних посібників, а також наукових статей у таких журналах як “Вісник Національного банку України”, “Банківська справа”, “Фінанси України” та ін., **зокрема, за останні 3-4 роки, у тому числі не менше 10 літературних джерел – за останні два роки.**

Вивчення літератури з вибраної теми доцільно починати із загальних робіт (підручники, навчальні посібники), де проблема відображається в цілому, щоб мати загальне уявлення щодо основних питань, а потім перейти до вузької літератури (монографії, статті журналів). На першому етапі доцільно опрацювати якнайбільше джерел, а потім перейти до вивчення джерел, які мають безпосереднє відношення до теми магістерської роботи.

Для полегшення аналізу літературних джерел доцільно мати власні примірники книг, журналів або ксерокопії розділів підручників, навчальних посібників, монографій, журнальних статей з теми дослідження. Ксерокопії доцільно згрупувати за розділами або підрозділами в папки.

Конспектуючи матеріал, треба виписувати тільки те, що стосується теми магістерської роботи. Виписувати цитати треба на одну сторону окремих аркушів паперу розміру А4. Це дозволить систематизувати накопичений

матеріал за розділами і підрозділами. Кожна цитата, приклад, цифровий матеріал мають супроводжуватися точним описом джерела з позначенням сторінок, на яких опубліковано цей матеріал, тому що при написанні магістерської роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Застосування так званих розлапкованих цитат, коли думки іншого автора видаються за особисті, розглядається як грубе порушення літературної та наукової етики, кваліфікується як **плагіат**. У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та першоджерело магістерська робота **не допускається до захисту**.

Однак студент повинен спиратися на праці інших авторів: чим ширше і різноманітніше коло джерел, які студент використовував, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження.

Одним з основних показників значення наукового результату є **індекс цитування**, який визначає кількість посилань на ту чи іншу статтю, автора, журнал. Чим вищий цей показник, тим авторитетнішим є автор, тим вищий його науковий рейтинг.

Після конспектування матеріалу необхідно перечитати його знову, щоб склалося цілісне уявлення про предмет вивчення. Щоб зібрати матеріал з одного питання (підрозділу) разом, можна розділити ті конспекти, де розглянуто кілька питань з теми дослідження.

Запорука успіху розкриття теми – це правильна та логічна структура магістерської роботи.

Процес уточнення структури складний і може тривати протягом усієї роботи над дослідженням. **Попередній план роботи** треба обов'язково узгодити із науковим керівником, щоб не переписувати текст роботи.

Готуючись до **викладення тексту магістерської роботи**, доцільно ще раз уважно прочитати її назву, що містить проблему, яка повинна бути розкрита. Проаналізований та систематизований матеріал викладається відповідно до плану у вигляді окремих розділів і підрозділів. Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ – окрему частину цього питання.

Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок. Тому, починаючи працювати над розділом, треба відмітити його головний напрям, а також питання кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, результатами анкетування та експерименту, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї. Один висновок не повинен суперечити іншому, а підкріплювати його. Якщо висновки не будуть пов'язані між собою, текст втратить свою єдність. Один доказ має впливати з іншого.

Достовірність висновків загалом підтверджується **вивченням практичного досвіду роботи** конкретних установ, щодо яких проводиться дослідження, зокрема банківських установ та їх клієнтів.

Оперативно і в повному обсязі зібрати практичний матеріал, узагальнити його та систематизувати допоможе оволодіння студентом основними **методами дослідження**: спостереженням, експериментом, бесідою, анкетуванням, інтерв'ю, математичними методами обробки кількісних даних, методом порівняльного аналізу та ін.

Найкращих результатів можна досягти при комплексному використанні цих методів, проте слід мати на увазі, що залежно від особливостей теми дослідження, специфіки предмета і конкретних умов окремі методи можуть набути переважного значення.

Накопичуючи та систематизуючи факти, треба вміти визначити їх достовірність і типовість, найсуттєвіші ознаки для наукової характеристики, аналізу, порівняння. Аналіз зібраних матеріалів слід проводити у сукупності, з урахуванням усіх сторін відповідної сфери діяльності (чи установи). Порівняльний аналіз допомагає виділити головне, типове в питаннях, що розглядаються, простежити зміни, що сталися в роботі банківських установ протягом останніх років, виявити закономірності, проаналізувати причини проблем у їх функціонуванні, визначити тенденції та перспективи подальшого розвитку.

Кількісні дані, що ілюструють практичний досвід роботи, можна проаналізувати за методом ранжованого ряду, розподіливши матеріали за роками, звівши їх у статистичні таблиці, таблиці для порівняння та ін., що дозволить зробити конкретні висновки.

Таким чином, широке використання відомих у науці методів накопичення, вивчення, систематизації фактів та практичного досвіду в цілому дасть змогу виконати основне завдання магістерського дослідження: поєднати різні роз'єднані знання в цілісну систему, вивести певні закономірності, визначити подальші тенденції розвитку теорії та практики відповідної сфери діяльності.

4.4. Використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет

В сучасних умовах, окрім літературних джерел інформації, для написання магістерських робіт важливе місце у процесі пошуку даних належить мережі Інтернет.

Заснована ще у 50-х рр. минулого століття Всесвітня мережа нині налічує своїми користувачами сотні мільйонів осіб по всьому світу і надає можливість отримання різноманітної інформації із будь-яких сфер людської діяльності, включаючи економіку. При цьому важливою позитивною рисою інформаційних ресурсів мережі Інтернет є їхня актуальність, що відображається найбільш новітніми цифровими даними, які розкривають тенденції економічного розвитку загалом і банківської системи зокрема, а також найважливішими законодавчими

і нормативними актами, що діють у даний момент часу і спрямовані на регулювання господарської діяльності.

Позитивною рисою інформаційних ресурсів мережі Інтернет є також широкий доступ до зарубіжних джерел інформації, що розкривають теорію і практику організації банківської справи за кордоном.

Тому зрозуміло, що для написання магістерських робіт можуть активно використовуватись джерела інформації з мережі Інтернет. Для їх знаходження використовуються спеціальні програми пошуку та перегляду інформації, що мають назву браузер. Найпростіший спосіб отримання у Всесвітній мережі потрібної інформації – це коли відома точна адреса потрібного сайту. Наприклад, адреса сайту Міжнародного валютного фонду – www.imf.org. Набравши її у потрібному місці (в адресному рядку) в програмі Internet explorer, можна одразу отримати доступ до необхідного сайту чи сторінки у мережі.

Якщо ж адреса сайту невідома, а є лише загальне тематичне спрямування пошуку інформації для даної магістерської роботи, то можна використовувати пошукову систему.

Пошукова система – це спеціалізовані сайти, створені для пошуку потрібної інформації у мережі Інтернет. Такими можуть, наприклад, бути: Google (<http://www.google.com>), Yahoo! (<http://www.yahoo.com>), AltaVista (<http://altavista.com>) та інші.

Інформацію у пошуковій системі можна віднайти як за тематичними розділами, що пропонуються, так і за ключовими словами, використовуючи спеціальні команди типу “Find” (знайти), “Go” (перейти) і так далі.

Важливо наголосити, що на відміну від традиційних літературних джерел інформації, Інтернет – це мережа, де кожна сторінка пов’язана із десятками інших за допомогою гіперпосилань. Це дозволяє отримати іншу важливу інформацію без додаткового окремого пошуку. Текст, що містить гіперпосилання, як правило, виділено іншим кольором та підкреслено. Завдяки гіперпосиланням можна рідше набирати ту чи іншу Інтернет адресу в адресному рядку браузера.

Використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет дозволяє отримати додаткову інформацію з різних проблем функціонування грошово-кредитної системи країни. Зокрема, це стосується таких напрямів як:

1) законодавче та нормативне забезпечення банківської діяльності (для цього, наприклад, можна використовувати офіційні сайти Верховної Ради України – www.rada.gov.ua, а також Кабінету Міністрів України – www.kmu.gov.ua);

2) функціонування центрального банку, грошово-кредитна політика і ситуація на фінансовому ринку країни (наприклад, офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua);

3) інформація про діяльність окремих комерційних банків (наприклад, сайт “Райффейзен Банк Аваль” – www.aval.ua).

Водночас потрібно розуміти, що інформаційні ресурси мережі Інтернет можуть слугувати лише додатковими, а не основними джерелами даних для підготовки магістерських робіт. Головними джерелами інформації для цього мають слугувати традиційні джерела у вигляді монографічної та навчальної літератури, а також періодичних фахових видань.

Порядок оформлення сайтів мережі Інтернет у списку використаних джерел:

1. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.bank.gov.ua>

4.5. Складання попереднього плану

Після вивчення основної та додаткової літератури (відповідно до графіку) складається план магістерської роботи. Студент, виходячи з теми роботи і опрацьованої літератури, складає перелік основних питань, які треба викласти в магістерській роботі. Потім визначається послідовність втілення питань в роботі, враховуючи, що:

- у вступі обґрунтовується актуальність дослідження, описуються мета та задачі дослідження, його об'єкт і предмет, вказуються методи дослідження, наводиться практичне значення отриманих результатів, структура та зміст роботи;

- основна частина складається із трьох розділів, які поділяються на три-два підрозділи і за змістом мають відповідати спрямованості теми, підпорядковуватись меті та завданням, бути органічно взаємопов'язаними, мати приблизно однаковий обсяг;

- у висновках подаються основні результати дослідження та напрямки вирішення проблем у відповідній сфері банківської діяльності.

4.6. Робота над основним текстом магістерської роботи

Зміст розділів магістерської роботи повинен відповідати її назві. **До кожного розділу магістерської роботи подаються короткі висновки – до 1-1,5 сторінки.** Бажано їх формулювати по пунктах. На основі цих висновків формулюють загальні висновки до всієї роботи в цілому. Однак загальні висновки до всієї роботи повинні мати самостійний характер, а не бути механічним поєднанням висновків до розділів.

Структура основної частини повинна мати такий вид.

Розділ 1 містить загальну теоретичну характеристику досліджуваної теми, що розглядається на основі найновітніших теоретичних розробок, критичний аналіз різноманітних точок зору на те чи інше питання та аргументацію власної думки. Тому головним у першому розділі є глибоке вивчення літературних

джерел з обраної теми і розкриття змісту проблеми в теоретичному аспекті. Теоретичний розділ потребує аналізу та уточнення понятійного апарату відповідної сфери банківської діяльності, тобто термінів і понять, що їх позначають.

Розділ 2 включає аналіз діючої практики і сучасного стану у сфері банківської діяльності, що стосується обраної теми дослідження. Головним у другому розділі є аналіз практичних і статистичних даних установи банку, в основному бази стажування або перед магістерської практики. Тому слід уважно підійти до підбору фактичного матеріалу, який найкраще характеризує об'єкт дослідження. Для цього потрібно проаналізувати звітні дані банку, що характеризують грошово-кредитні відносини (залежно від теми дослідження) та відобразити їх в графічному матеріалі (таблицях, схемах, діаграмах). На основі аналізу досліджуваного матеріалу, особистих спостережень і критичної оцінки банківської практики у даному розділі уточнюються діючий стан і негативні сторони, розглядаються причини недоліків та вказуються можливості покращення діяльності установ банків.

При написанні розділу 2 студенти можуть використовувати матеріали з баз проходження практики та щорічних статистичних збірників.

Розділ 3 розглядає шляхи впровадження пропозицій-рекомендацій у банківську практику, обґрунтування економічної ефективності від їх використання. Висвітлюються проблеми і обґрунтовуються пропозиції-рекомендації щодо вдосконалення банківської справи в Україні, стабілізації грошового обігу, активізації кредитного процесу, валютних операцій стосовно до теми дослідження; пропозиції щодо покращення окремих напрямків діяльності установ банку. У третьому розділі висвітлюється розвиток певної сфери банківської діяльності та грошово-кредитних відносин банківських установ у світовій практиці і перспективи їх впровадження у вітчизняній банківській системі як на макро-, так і мікрорівні.

Кожен розділ завершується написанням висновків до нього.

4.7. Написання вступу

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина магістерської роботи.

У вступі подають (див. дод. М):

- **Актуальність теми дослідження.** Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку банківської справи, особливо для умов економічної системи України.

Приклади формулювання актуальності теми:

Приклад № 1. **Актуальність теми дослідження.** З подоланням економічної кризи в Україні особливої уваги набувають питання розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, необхідності забезпечення економічного

росту та залучення інвестиційних ресурсів у виробництво. Особливу роль в активізації інноваційно-інвестиційної діяльності відіграють банки, які виступають посередниками в акумулюванні та перерозподілі тимчасово вільних коштів, стаючи, тим самим, інститутами так званого передавального механізму, який опосередковує формування інвестиційних ресурсів та їх розміщення.

Разом з тим, вирішення проблеми залучення ресурсів банків до інвестування економіки має свої особливості. Специфіка періоду економічних реформ України зумовлює ситуацію, за якої інвестиційні ресурси одного з основних учасників інвестиційного ринку – банківської системи, упродовж тривалого періоду функціонують у досить обмежених сегментах цього ринку. Вони поступово переливаються між ринком державних цінних паперів, короткостроковим кредитуванням суб'єктів реального сектора та міжбанківським ринком, беручи незначну участь у формуванні загального інвестиційного потоку в країні, що в умовах слабкості позицій інших учасників інвестиційного ринку виступає одним із негативних чинників відтворювального процесу.

Приклад № 2. Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах в економіці України намітилися позитивні тенденції призупинення спаду та початку економічного зростання, темпи та стійкість котрого залежать від здатності банківської системи забезпечувати потреби суб'єктів господарювання необхідними грошовими ресурсами. Разом з тим, загальні тенденції сучасного розвитку кредитних операцій вітчизняних банків свідчать про суттєве послаблення ролі банківського кредиту в забезпеченні виробничого сектора додатковими грошовими коштами.

У зв'язку з цим актуального значення набуває вирішення проблеми вдосконалення кредитної діяльності банківських установ. Банки повинні організовувати кредитні операції таким чином, щоб вони давали максимально можливий прибуток, одночасно намагаючись знизити ризик, безпосередньо пов'язаний з механізмом надання і погашення банківських кредитів.

Зокрема актуальною сьогодні є розробка теоретичних пропозицій і рекомендацій з удосконалення банківського кредитування підприємств, широке практичне використання котрих допоможе банківській системі України підвищити ефективність діяльності всіх кредитних інститутів у процесі кредитування підприємств.

Об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і практичних розробок з проблем удосконалення кредитної діяльності установ банків для забезпечення стабільності функціонування банківської системи України обумовила вибір об'єкта, теми дослідження та її актуальність.

• **Огляд літератури з теми дослідження.** Включають найбільш цінні, актуальні роботи (10 – 15 джерел). В огляді наводяться ініціали та прізвище автора, а поруч у дужках можуть проставлятися порядкові номери бібліографічного запису цієї роботи в списку використаних джерел. Закінчити

огляд треба коротким висновком про ступінь висвітлення в літературі основних аспектів теми.

Приклади формулювання огляду літератури з теми дослідження:

Приклад № 1. Огляд літератури з теми дослідження. Кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств є важливою частиною інноваційно-інвестиційного процесу. Необхідність активізації механізму кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в умовах реформування економіки зумовила появу значної кількості праць вітчизняних авторів, присвячених дослідженню ролі банківської системи у кредитуванні інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств. Провідне місце в розробці цієї теми належить таким відомим економістам як А.Ф. Гойко, Б.В. Губський, О.В.Дзюблюк, В.Д. Лагутін, Б.Л. Луців, Т.В.Майорова та інші.

Приклад № 2. Огляд літератури з теми дослідження. Значний внесок у розробку питань кредитування банківськими установами підприємств зробили зарубіжні економісти В. Лексис, Е. Рід, С.П. Роуз, Дж.Ф. Сінкі. Дослідженню теорії і практики організації кредитних відносин між банківськими установами та підприємствами за умов наближення до міжнародних стандартів банківського кредитування сприяють праці вітчизняних вчених-економістів О.В. Васюренка, І.С. Гуцала, О.В. Дзюблюка, О.Т. Євтуха, Б.С. Івасіва, Т.Т. Ковальчука, Б.Л.Луціва, А.М. Мороза, О.В. Пернарівського, Ю.А. Потійка, М.І. Савлука, Р. І. Тиркала, Я.І. Чайковського. Але в їхніх працях досліджуються або окремі аспекти функціонування кредитних відносин, або їх дія на певних етапах економічного розвитку, причому недостатньо уваги приділено особливостям і напрямкам їх розвитку в умовах формування ринкової економіки. Тому кредитування підприємств в Україні потребує подальших наукових досліджень і розробок.

• **Мета і завдання дослідження.** Формулюють основну мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Приклад формулювання мети і завдань дослідження:

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є вивчення сутності міжбанківського кредиту та його ролі в діяльності банківської системи України, оцінка розвитку ринку міжбанківських кредитів та сучасного стану міжбанківського кредитування, розробка рекомендацій підвищення ефективності його функціонування. Відповідно до поставленої мети були визначені завдання дослідження:

- поглибити підходи до пізнання сутності, видів та функцій міжбанківського кредиту;
- визначити сутність та функції ринку міжбанківських кредитів
- розкрити роль ринку міжбанківських кредитів в діяльності банківської системи;
- визначити основні етапи розвитку міжбанківського кредитного ринку від моменту його створення і до сьогодні, а також вплив економічної кризи на розвиток і функціонування вітчизняного міжбанківського кредитного ринку;

- проаналізувати еволюцію та сучасний стан форм рефінансування Національним банком України банківських установ
- проаналізувати динаміку ролі ринку міжбанківського кредиту у формуванні пасивів банків, розкрити її специфіку та специфіку структури ринку міжбанківського кредиту на окремих етапах назрівання фінансової кризи в Україні;
- розкрити механізми рефінансування комерційних банків, які застосовує Національний банк України для ефективного регулювання грошово-кредитним ринком, управління ліквідністю банківської системи, виконання функції кредитора останньої інстанції;
- розглянути методiku мінімізації ризиків на міжбанківському ринку за допомогою оцінки кредитоспроможності банку-контрагента;
- обґрунтувати шляхи удосконалення організації міжбанківського кредитування в Україні.

• **Об'єкт і предмет дослідження.** Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента (слухача), оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

• **Методи дослідження.** Подають перелік використаних методів дослідження та досягнення поставленої в роботі мети. Теоретико-методологічну основу магістерської роботи становить сучасна економічна теорія, критичний синтез класичних теорій і новітніх поглядів на поставлену проблему. Для оцінки грошово-кредитних відносин використовуються різноманітні методи, серед яких метод аналізу і синтезу, статистичні, економіко-математичні методи, порівняльний аналіз динаміки показників. Емпіричною основою дослідження є результати конкретних економічних досліджень, зарубіжний і вітчизняний досвід банківської діяльності. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитись в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Приклади формулювання методів дослідження:

Приклад № 1. **Методи дослідження** ґрунтуються на системному аналізі економічних явищ і синтезі їх результатів. На основі діалектичного методу пізнання проведено вивчення та визначення напрямків вдосконалення кредитування підприємств. для дослідження стану кредитних взаємовідносин та банківських установ, а також при вивчення кредитоспроможності позичальників використані статистичні, математичні методи, методи прогнозування, економічного аналізу та спостереження.

Статистичну і фактологічну основу дослідження складають закони України, постанови та декрети Кабінету Міністрів України, укази Президента

України, нормативні документи Національного банку України, банківських установ, підприємств.

Приклад № 2. Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою магістерського дослідження є фундаментальні концепції теорії фінансів і банківської діяльності. При виконанні досліджень залежно від конкретних цілей і задач використано методи економічного аналізу та вивчення економічних процесів: монографічний, нормативно-розрахунковий, індексний, групувань, багатофакторного аналізу, експертних оцінок, балансовий, соціологічний, системно-структурний, економіко-математичного моделювання та інші.

Дослідження сучасного стану банківської системи здійснено з використанням монографічного методу, системно-структурного й багатофакторного аналізу, групувань. При дослідженні ефективності реорганізації та реструктуризації банків використовувалися методи економіко-математичного моделювання, індексний, експертних оцінок і нормативно-розрахунковий. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення механізмів реорганізації, підвищення ліквідності та платоспроможності банків здійснювалася з використанням методів систематизації й узагальнення, багатофакторного аналізу, нормативно-розрахункового та балансового. При обґрунтуванні конкретних напрямків оздоровлення банків та розробці рекомендацій щодо вдосконалення банківського нагляду використано методи вибірки статистичних і облікових даних, групувань, анкетування, системно-структурного аналізу та експертних оцінок.

Інформаційну базу магістерського дослідження склали офіційні статистичні матеріали Національного банку України, законодавчі та нормативні акти України, інформація з мережі Інтернет, офіційні форми звітів банківських установ України.

- **Наукова новизна** показує теоретичне значення одержаних результатів, внесок автора у розв'язання наукової проблеми.

Приклади формулювання наукової новизни:

Приклад № 1. Наукова новизна полягає в теоретичному обґрунтуванні і практичному вирішенні комплексу питань, пов'язаних з кредитуванням інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в умовах розвитку ринкової економіки. У процесі дослідження були отримані такі наукові результати:

- уточнено економічний зміст інвестицій, інновацій та інноваційно-інвестиційного кредитування, що знайшло своє вираження у визначенні його сутності, функцій, виділенні ряду особливостей, а також принципів здійснення;
- визначено роль банків у кредитуванні інноваційно-інвестиційної діяльності. Встановлено, що сам кредит неправомірно розглядати в якості інвестиційного, однак, у цілому в своїй сукупності інноваційно-інвестиційне кредитування стимулює процес формування попиту на продукцію вітчизняних виробників, і, тим самим, забезпечує стійке фінансування їх діяльності та впливає на формування інвестиційних ресурсів підприємств;

- обґрунтовано нові практичні рекомендації щодо активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств шляхом створення оптимального економічного середовища для банківських інвестицій, стимуляції такої діяльності та на цій основі визначені основні напрямки формування ресурсної бази банку та управління нею.

Приклад № 2. **Наукова новизна** полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному вирішенні комплексу питань, пов'язаних з удосконаленням організації банківського кредитування підприємств. Безпосередньо в процесі дослідження одержано такі наукові результати:

- дістало подальшого розвитку визначення суті кредиту як економічної категорії, що виразилось в уточненні його змісту з економічної і правової точок зору. Запропоновано визначити кредит як відособлену частку економічних відносин, пов'язану з рухом позичкового капіталу між кредитором і позичальником у грошовій чи товарній формі на основі укладеного кредитного договору;

- доповнено систему принципів банківського кредитування диференційованим підходом комерційних банків до суб'єктів господарювання, актуальність дотримання котрого в умовах трансформації економіки України визначається нестабільністю економічного розвитку та різним рівнем кредитоспроможності підприємств;

- сформульовано нові елементи механізму кредитування з використанням кредитної лінії. У цьому напрямку розроблено методику визначення ліміту кредитування позичальників у межах кредитної лінії, котру доцільно проводити послідовно на основі даних балансу в три етапи: 1) оцінка кредитоспроможності позичальника; 2) дисконтування активів позичальника з урахуванням чотирьох груп ліквідності активів і класу кредитоспроможності позичальника; 3) зіставлення суми ліміту кредитування з граничною величиною максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, виходячи з нормативних вимог Національного банку України;

- удосконалено методику застосування якісних і кількісних показників у процесі комплексного підходу до оцінки кредитоспроможності позичальників комерційних банків. Для одержання комплексної перспективної оцінки автором сформульовано як поточну кредитоспроможність позичальника, що оцінюється шляхом порівняння розрахованих коефіцієнтів і показників з їх оптимальними значеннями, так і прогнозу кредитоспроможності, котра оцінюється, виходячи зі зміни оборотності оборотних активів, рентабельності діяльності підприємства та інших показників діяльності позичальника на перспективу (на період дії кредитного договору).

Приклад № 3. **Наукова новизна** полягає в теоретичному обґрунтуванні і практичному вирішенні комплексу питань, пов'язаних з кредитуванням інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в умовах розвитку ринкової економіки. У процесі дослідження були отримані такі наукові результати:

- уточнено економічний зміст інвестицій, інновацій та інноваційно-інвестиційного кредитування, що знайшло своє вираження у визначенні його сутності, функцій, виділенні ряду особливостей, а також принципів здійснення;

- визначено роль банків у кредитуванні інноваційно-інвестиційної діяльності. Встановлено, що сам кредит неправомірно розглядати в якості інвестиційного, однак, у цілому в своїй сукупності інноваційно-інвестиційне кредитування стимулює процес формування попиту на продукцію вітчизняних виробників, і, тим самим, забезпечує стійке фінансування їх діяльності та впливає на формування інвестиційних ресурсів підприємств;

- обґрунтовано нові практичні рекомендації щодо активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств шляхом створення оптимального економічного середовища для банківських інвестицій, стимуляції такої діяльності та на цій основі визначені основні напрямки формування ресурсної бази банку та управління нею.

- **Практичне значення.** Вказується які конкретно одержані в магістерській роботі результати можуть мати практичне застосування у банківській справі.

Приклади формулювання практичного значення:

Приклад № 1. Практичне значення. Розроблені в ході дослідження підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації можуть бути використані для активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств. Пропозиції автора щодо розширення системи кредитування підприємств можуть бути використані банками України з метою розвитку механізму кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств та забезпечення масштабного інвестиційного кредитування в Україні.

Приклад № 2. Практичне значення отриманих результатів у тому, що вони можуть використовуватись у процесі вдосконалення кредитної політики і кредитних відносин комерційних банків з підприємствами при розробленні методичних підходів до аналізу кредитоспроможності позичальників, удосконаленні форм забезпечення повернення банківських кредитів.

- **Структура роботи,** тобто перелік її структурних елементів і обґрунтування послідовності їх розміщення.

Приклади формулювання структури магістерської роботи:

Приклад № 1. Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 118 сторінок, основний зміст роботи викладено на 102 сторінках. Магістерська робота містить 10 таблиць, 3 рисунки на 12 сторінках, список використаних джерел включає 108 найменувань та викладений на 12 сторінках, 4 додатки подано на 4 сторінках.

Загальний обсяг вступу у магістерській роботі має становити **5-7 сторінок.**

РОЗДІЛ 5

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

5.1. Загальні вимоги

Магістерська робота повинна бути оформлена належним чином. Текст магістерської роботи друкується на комп'ютері з одного боку стандартного аркуша одностороннього паперу формату А4 (210 x 297 мм), дотримуючись таких вимог:

- текстовий редактор – Word for WINDOWS;
- шрифт – Times New Roman Cyr;
- розмір шрифту – 14 пунктів;
- інтервал – 1,5 (28-30 рядків на одній сторінці).

Загальний обсяг магістерської роботи за освітнім ступенем “магістр” повинен становити **90 – 100 сторінок** – від титульного аркуша до висновків включно. Зазначений обсяг магістерських робіт включає сторінки комп'ютерного набору на папері формату А4 **без урахування списку використаних джерел і додатків**.

Текст магістерської роботи необхідно друкувати, залишаючи **поля таких розмірів**:

- ліве – 25 мм;
- праве – 10 мм;
- верхнє – 20 мм;
- нижнє – 20 мм.

Вписувати у текст магістерської роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Заголовки структурних частин магістерської роботи **“ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ”** друкують жирним шрифтом, великими літерами симетрично до тексту (по центру). Крапку в кінці заголовку структурної частини не ставлять.

Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (за лівим краєм). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожну основну структурну частину магістерської роботи **“ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ”**) треба починати з нової сторінки. Підрозділи в межах розділу (наприклад, підрозділи 1.2, 1.3, 2.2, 2.3, 3.2) друкуються послідовно, один за одним, з нової сторінки не починаються.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

5.2. Нумерація сторінок та оформлення ілюстрацій, таблиць, формул

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Порядковий номер сторінки проставляється у **правому верхньому куті** сторінки без крапки в кінці.

Усі сторінки роботи нумеруються від титульної до останньої без пропусків. Першою сторінкою магістерської роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок магістерської роботи. Титульний аркуш магістерської роботи має єдину форму і реквізити (див. додаток А). На **титульному аркуші номер** сторінки (цифру 1) **не ставлять**.

Другою є сторінка, що містить зміст (див. додаток И).

Безпосереднє викладення тексту роботи починається з третьої сторінки, на якій міститься вступ.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після відповідного слова розділ, наприклад: **“РОЗДІЛ 1”**, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Номери розділів і підрозділів магістерської роботи подаються тільки арабськими цифрами. Назва розділу подається великими літерами. Після назви розділу крапку не ставлять.

Наприклад, оформлення розділу 1 роботи матиме такий вид:

РОЗДІЛ 1

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТУВАННЯ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: **“1.2.”** (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. У назвах підрозділів перша літера – велика, усі інші малі. Після назви підрозділу крапку не ставлять.

Наприклад, оформлення підрозділу 1.2 роботи матиме такий вид:

1.2. Необхідність, суть функції і роль кредиту

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка. Потім у тому ж рядку йде заголовок, наприкінці якого крапка не ставиться.

Наприклад, оформлення другого пункту підрозділу 1.2 матиме вид:

1.2.2. Характеристика основних функцій кредиту

Це означає другий пункт другого підрозділу першого розділу.

Ілюстрації (схеми, графіки, малюнки, діаграми), як і таблиці, розміщуються у тексті роботи відразу ж **після посилань на них у самому тексті** або на наступній сторінці (якщо величина ілюстрації не дозволяє розмістити її на тій же самій сторінці, що і посилання).

У тексті посилання на ілюстрацію подається звичайним шрифтом в круглих дужках, наприклад: (рис. 2.1). Сторінки магістерської роботи, які повністю за обсягом зайняті ілюстрацією, включають до загальної нумерації сторінок.

Усі ілюстрації (крім таблиць) позначають словом “**Рис.**” і нумерують послідовно (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках) в межах розділу.

Номер ілюстрації та її назва розміщується **посередині тексту** (по центру) безпосередньо **під відповідним рисунком** і відображається **жирним шрифтом**. Номер ілюстрації повинен складатися із номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, **Рис. 2.1.** означає, що це перша ілюстрація другого розділу магістерської роботи. Наприкінці назви ілюстрації крапку не ставлять.

Нижче наведено приклади побудови і оформлення ілюстрацій:

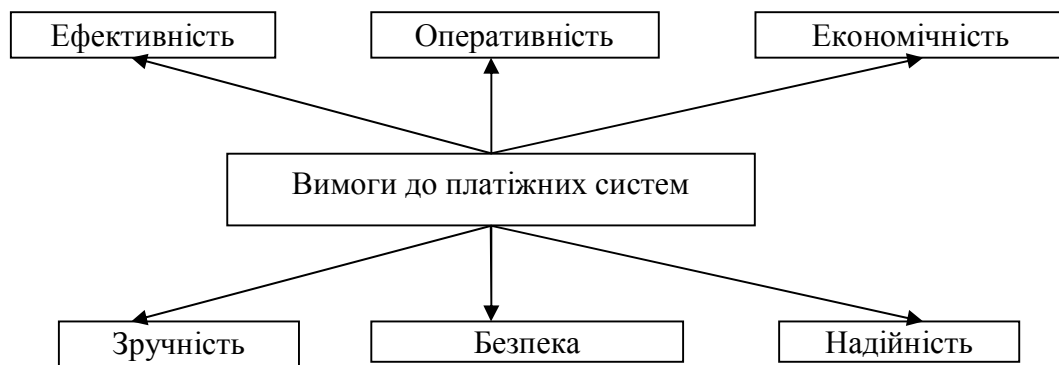

Рис. 1.1. Основні вимоги, які мають задовольняти платіжні системи

Рис. 1.2. Узагальнена блок-схема процесу управління кредитним ризиком

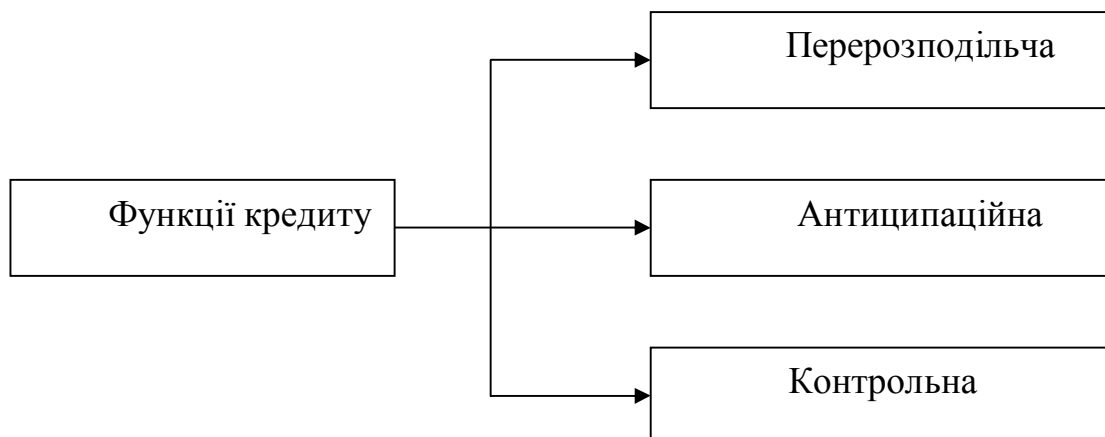

Рис 1.3. Функції кредиту

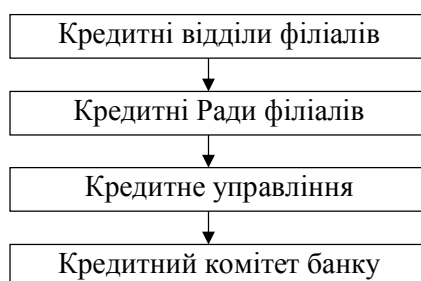

Рис. 2.1. Організаційна структура управління кредитним ризиком

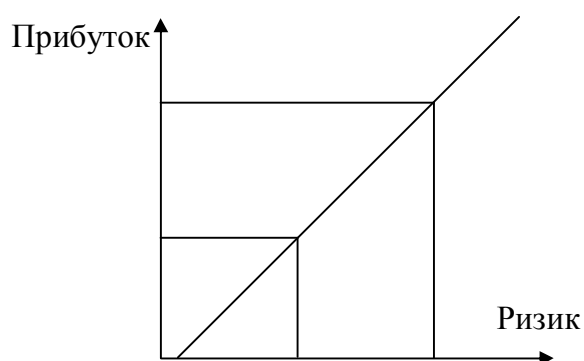
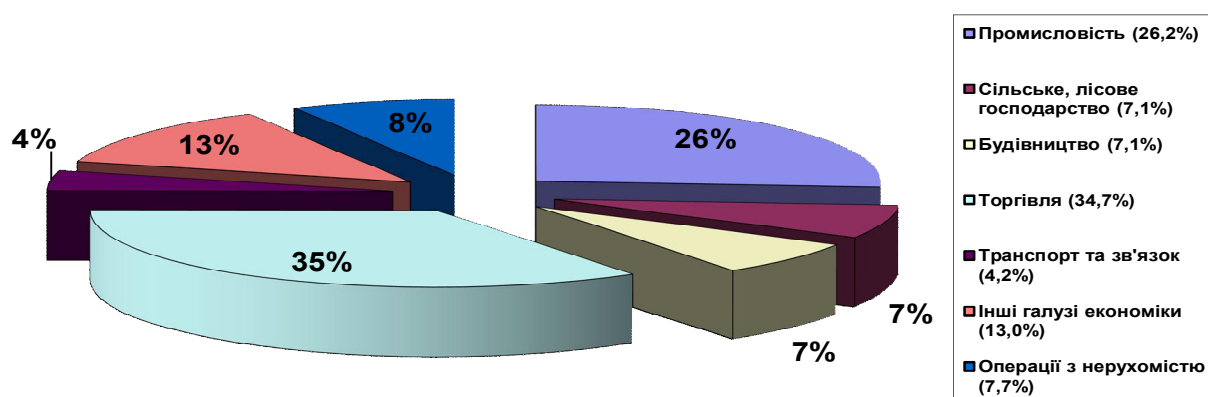
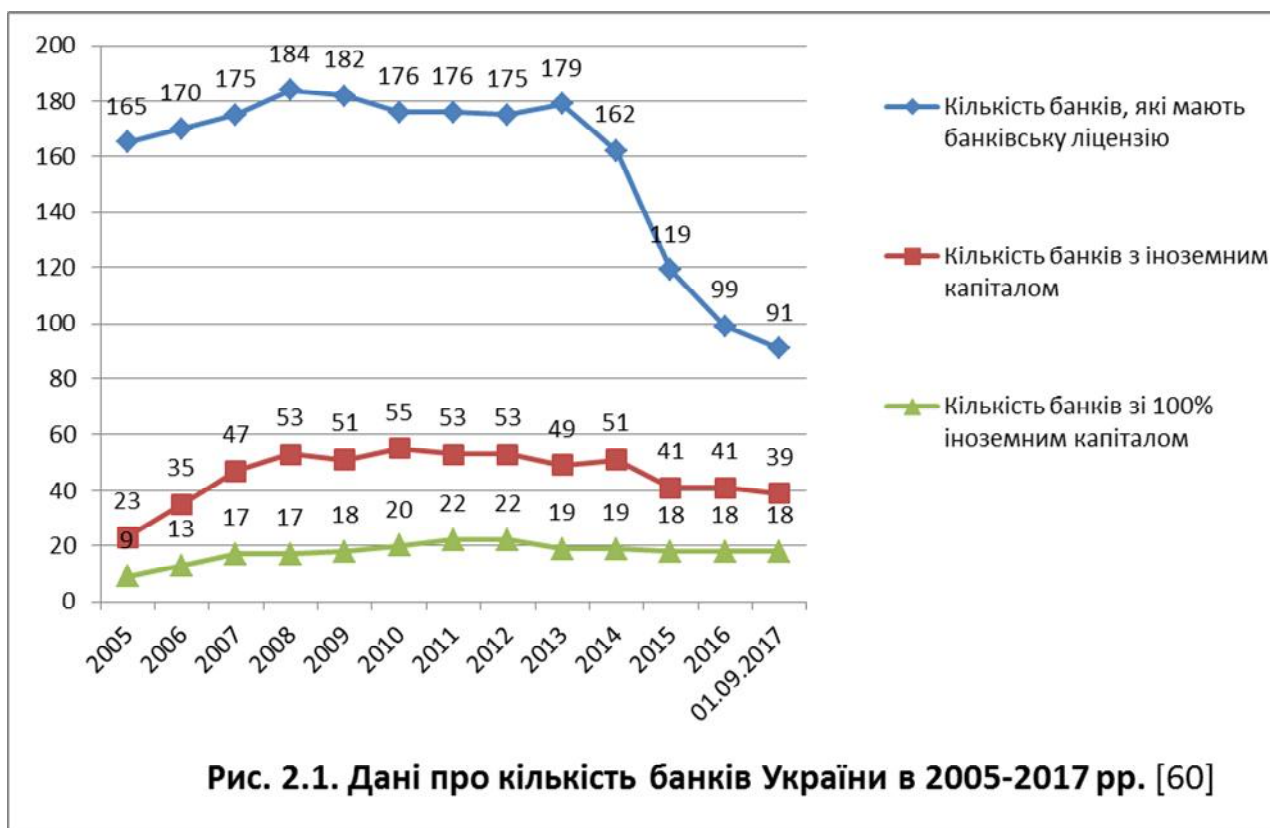

Рис. 2.2. Дохідність банку і ризик

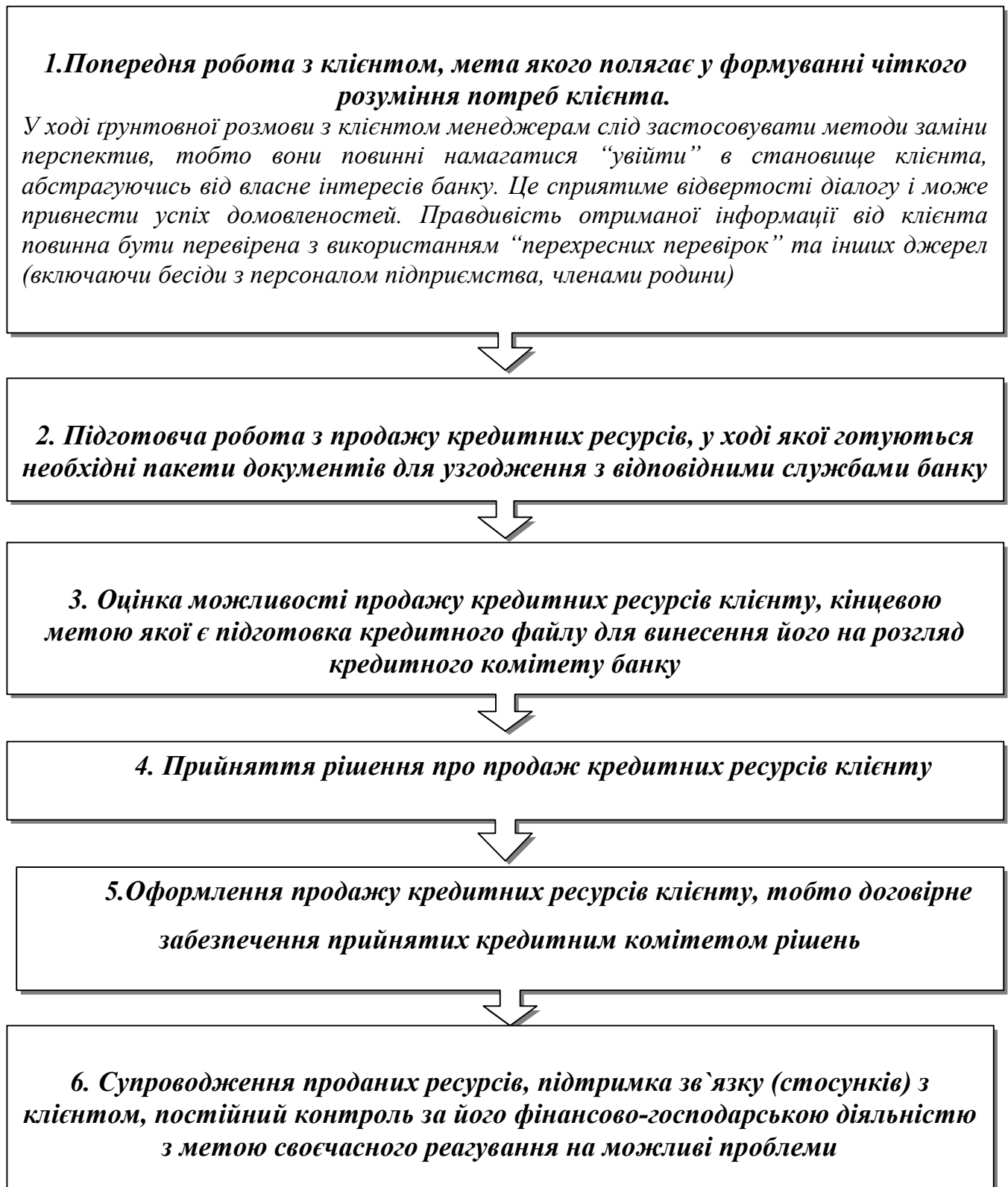

Рис. 3.1. Функції “менеджера рахунків”

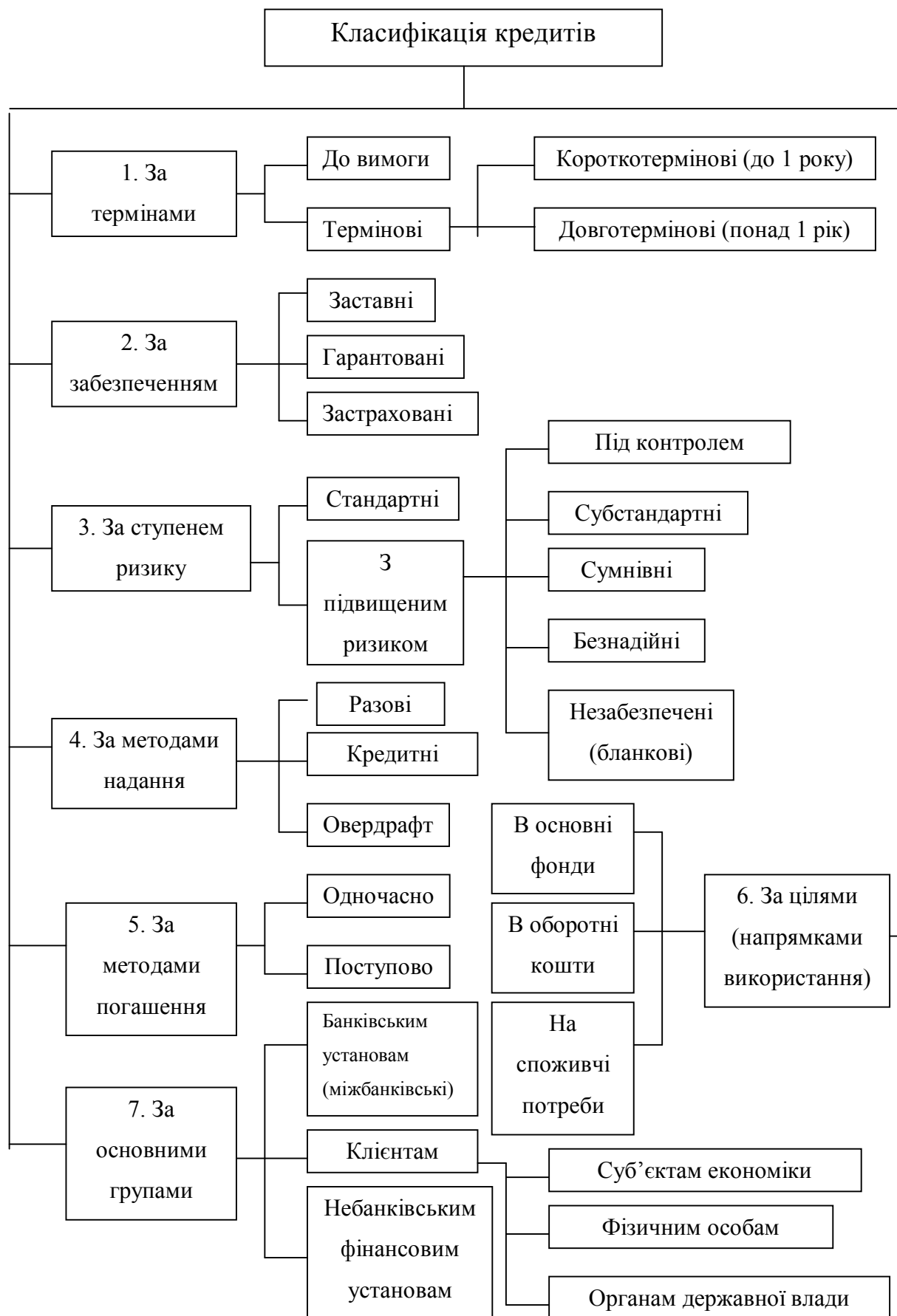

Рис. 3.2. Пропонована класифікація банківських кредитів

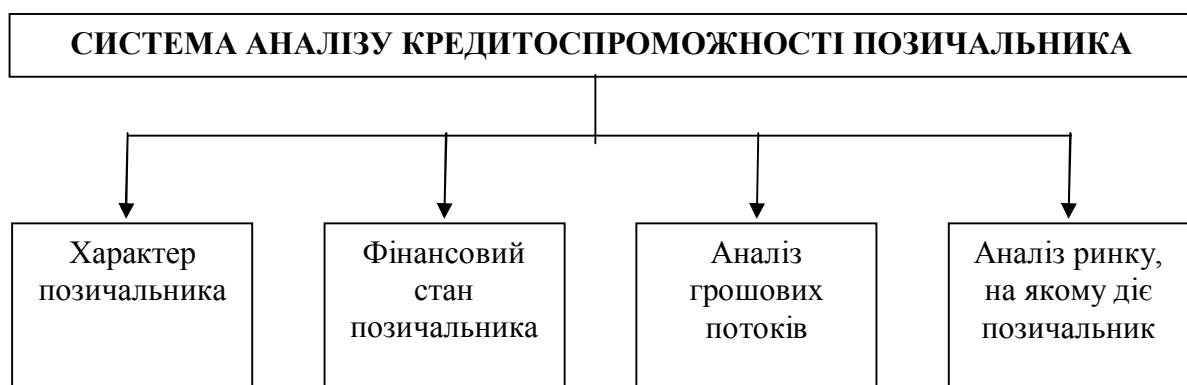
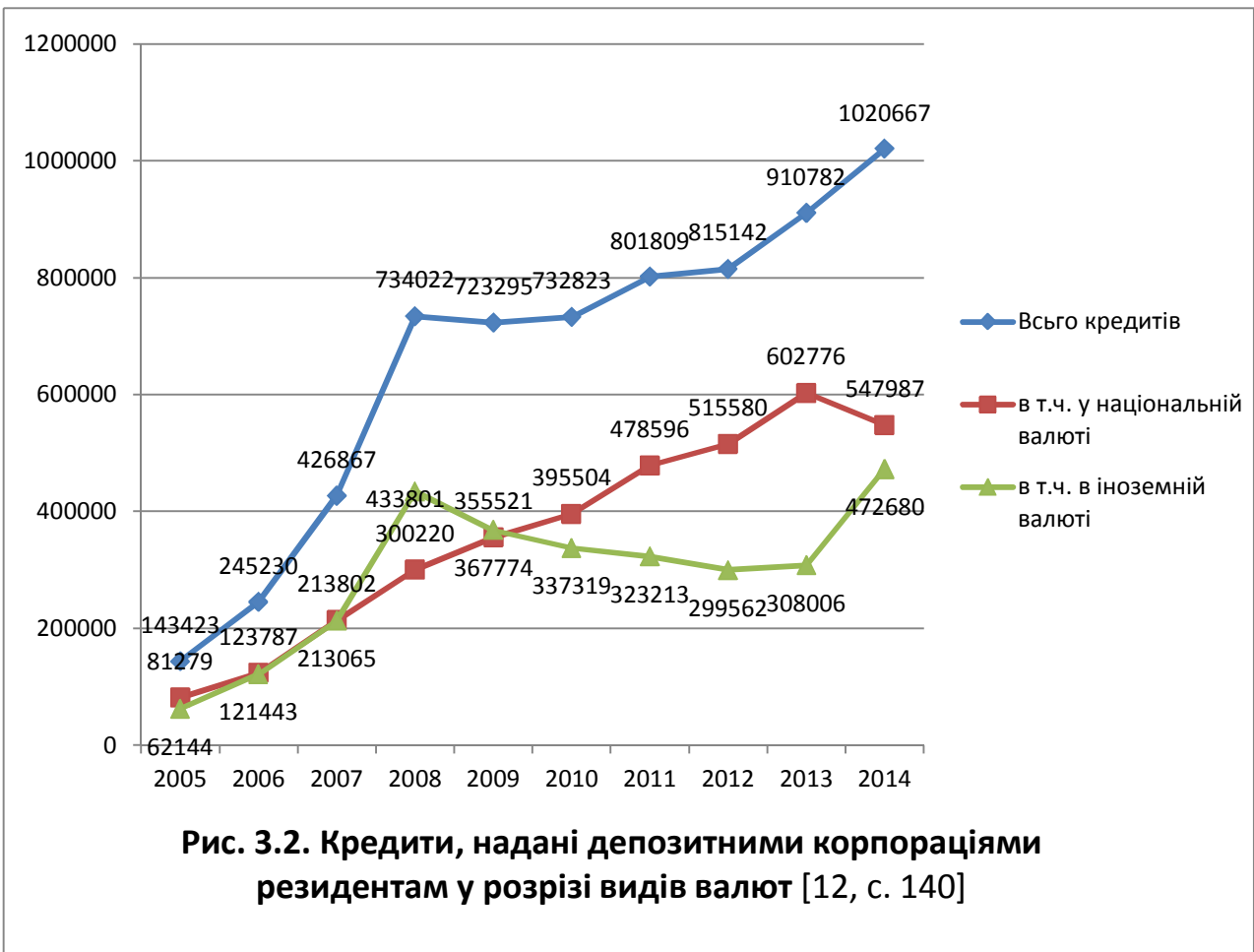

Рис. 3.4. Система аналізу кредитоспроможності позичальника

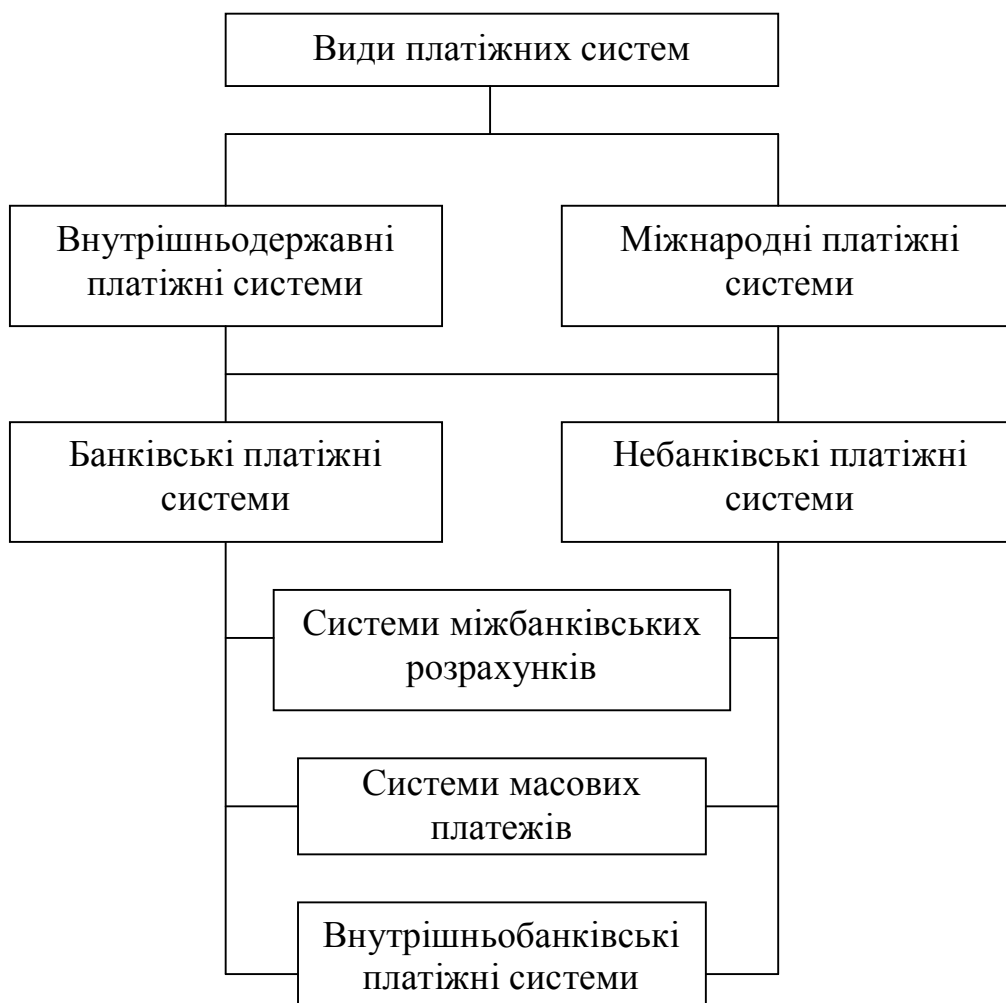

Рис. 3.5. Класифікація платіжних систем України

При наявності в роботі цифрового матеріалу його необхідно подавати у вигляді таблиці. **Таблиці розміщуються** у тексті роботи відразу ж **після посилань на них у самому тексті** або на наступній сторінці (якщо величина таблиці не дозволяє розмістити її на тій же самій сторінці, що і посилання).

У тексті **посилання на таблицю** позначається словом «табл.» і подається звичайним шрифтом в круглих дужках із номером, наприклад: (табл. 1.2).

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу, за винятком таблиць, поданих у додатках. **Номер таблиці** повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Наприклад, “Таблиця 1.2” означає, що це друга таблиця першого розділу магістерської роботи.

Слово “**Таблиця**” та її номер пишуться жирним шрифтом над правим верхнім кутом таблиці, а під ним – заголовок, який повинна мати таблиця, друкують також жирним шрифтом з великої літери симетрично до тексту (по центру). Наприкінці заголовку таблиці крапку не ставлять.

Кожна таблиця повинна розміщуватися на одній сторінці. При переносі таблиці на іншу сторінку в правому кутку наступної сторінки над продовженням таблиці слід написати: “**Продовження табл.**” і вказати номер таблиці, яка продовжується. Наприклад: “**Продовження табл. 1.2**”.

Загальною схемою побудови таблиці є наступна:

Таблиця (номер)

Назва таблиці				
Головка				
Рядки				
Боковик (заголовки рядків)		Графи (колонки)		

Усі цифрові дані в таблиці повинні мати конкретне вираження (наприклад, млн.грн., млн.дол.США, тис.шт. або %), що має бути відображено або у відповідних рядках чи стовпцях таблиці або у круглих дужках справа під назвою таблиці (якщо відповідна розмірність відноситься до всіх її даних).

Кожна таблиця повинна мати **посилання на джерело цифрових даних**, з яких вона складена. Таке посилання повинно бути подане у вигляді квадратних дужок після заголовку таблиці з указанням бібліографічного номера джерела зі списку використаних джерел магістерської роботи та сторінки із цього джерела, на якій містяться відповідні цифрові дані.

Прикладами побудови таблиць у магістерській роботі є наступні:

Приклад № 1.

Таблиця 2.1

Основні показники ринку платіжних карток в Україні [61]¹

№ з/п	Дані за станом на:	Банки-члени карткових платіжних систем (шт.)	Держателі платіжних карток (тис. осіб.)	Платіжні картки (активні) (тис. шт.)*	Платіжні картки в обігу**	Банкомати (шт.)	Термінали (шт.)	Підприємства торгівлі та сфери послуг (од.)
1.	01.01. 2004	87	10525	11529	н.д	5027	26433	н.д
2.	01.01. 2005	93	15735	17080	н.д	8104	33411	н.д
3.	01.01. 2006	101	21831	24780	н.д	11325	42361	н.д
4.	01.01. 2007	111	29414	32474	н.д	14718	62045	н.д

¹ Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.bank.gov.ua>

Продовження табл. 2.1

5.	01.01. 2008	127	35723	41162	н.д	20931	94317	н.д
6.	01.01. 2009	139	37232	38576	45346	27965	116748	н.д
7.	01.01. 2010	146	39395	29104	44469	28938	103063	н.д
8.	01.01. 2011	141	39942	29405	46375	30163	108140	57753
9.	01.01. 2012	142	35179	34850	57893	32997	123540	79340
10.	01.01. 2013	142	44339	33106	69826	36152	162724	117789
11.	01.01. 2014	143	49719	69726	35622	40350	221222	122303
12.	01.01. 2015	128	51649	70551	33042	36596	203810	123505

* зазначається загальна кількість емітованих банком платіжних карток, за якими була здійснена хоча б одна видаткова операція за останні дванадцять місяців

** зазначається загальна кількість емітованих банком платіжних карток, термін дії яких не закінчився

*** немає даних

Приклад № 2.

Таблиця 2.2

**Динаміка і структура активів та кредитного портфеля банків за 2009–
2014 роки [58]**

Показники	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013	01.01. 2014	01.01. 2015
1. Загальні активи, млн. грн.	1001626	1090248	1211540	1267892	1408688	1520817
2. Кредити надані, млн. грн.	747348	755030	825320	815327	911402	1006358
3. Кредити, що надані суб'єктам господарювання	474991	508288	580907	609202	698777	802582
4. Кредити, надані фізичним особам	222538	186540	174650	161775	167773	179040
5. Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	9,4	11,2	9,6	8,9	7,7	13,5

Таблиця 2.3

Окремі дані щодо діяльності банків України у 2007 - 2013 роках [58]*

Показники	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Кількість банків, які мають банківську ліцензію	184	182	176	176	176*	180*	163*
1.1. з них: з іноземним капіталом	53	51	55	53	53	49	51
у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	17	18	20	22	22	19	19
2. Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	36,7	35,8	40,6	41,9	39,5	34,0	32,%
Капітал	119263	115175	137725	155487	169320	192599	148023
3. Статутний банківський капітал, млн. грн.	82454	119189	145857	171865	175204	185239	180150
4. Частка статутного капіталу в балансі, %	12,9	13,1	14,6	14,7	15,0	14,5	13,7

* з них 1 банк має ліцензію санаційного банку

При використанні **формул** необхідно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, дробу **розміщують на окремих рядках**. Це стосується також і всіх нумерованих формул.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо **під формулою** в тій послідовності, в якій вони дані у формулі.

Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Формули треба **виділяти з тексту вільними рядками**. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо формула не вміщується в один рядок, її слід перенести після знаків рівності (=), плюс (+), мінус (–), множення (×) або ділення (:).

Якщо є посилання на формули у наступному тексті, то їх слід нумерувати. Інші нумерувати не рекомендується.

Формули в магістерській роботі (якщо їх більше одної) нумерують в межах розділу. **Номер формули** складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формули потрібно брати в дужки і розташовувати на полях справа від формули, наприклад: (2.3), що означає, що це третя формула другого розділу, або (3.5), тобто п'ята формула третього розділу.

Прикладами написання формул у магістерській роботі є наступні:

Приклад № 1.

$$KM = (VK - AN) : VK, \quad (2.3)$$

де KM – коефіцієнт маневреності власних коштів;

VK – власний капітал підприємства;

AN – необоротні активи.

Приклад № 2.

$$R = \sum_{i=1}^n Q_j J_j, \quad (3.5)$$

де R – загальний рейтинг позичальника як сума набраних ним балів;

n – кількість показників, що приймаються для розрахунку кредитоспроможності;

Q_j – класність j -го показника у відповідності з критеріальним рівнем;

J_j – питома вага i -го показника згідно з його значимістю у загальній сукупності показників.

Формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому відповідно до правил пунктуації в кінці формул і в тексті перед ними ставлять розділові знаки. Так, перед формулою ставлять двокрапку, якщо у тексті перед формулою є узагальнююче слово, або цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

5.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні магістерської роботи студент повинен давати **посилання** на цифрові дані, відомості, матеріали отримані з монографій, посібників, оглядових статей у фахових виданнях та інших джерел. Оформлення посилань має бути однаковим у всій роботі.

Посилання на літературні джерела слід подавати звичайним шрифтом у тексті роботи і виділяти **двома квадратними дужками**, в яких вказується порядковий номер конкретного першоджерела літератури, назва якого наведена у списку використаних джерел, а також відповідна сторінка.

Наприклад: [35, с. 105],

де 35 – це номер джерела, на яке дано посилання в магістерській роботі, за списком використаних джерел;

с. 105 – сторінка із даного джерела.

При посиланні на декілька джерел між їхніми номерами ставиться крапка з комою [18, с. 134-135; 25, с. 121].

На всі **ілюстрації** (схеми, графіки, малюнки, діаграми), **таблиці і додатки** магістерської роботи повинні бути **посилання в тексті**. Посилання на ілюстрації, таблиці і додатки магістерської роботи вказують порядковим номером ілюстрації, таблиці і додатка, при цьому слова “рисунок”, “таблиця” і “додаток” в тексті пишуть скорочено, наприклад, (рис. 2.1), (табл. 2.3), (дод. А).

У **повторних посиланнях** на ілюстрації, таблиці і додатки треба вказувати скорочене слово “див.”, тобто “дивись”, наприклад: (див. рис. 1.1), (див. табл. 2.2), (див. дод. А).

Посилання треба давати на цитати, які містяться у тексті роботи. Загальні **вимоги до цитування** такі:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться мовою оригіналу або точним перекладом на українську мову;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців позначається трьома крапками;
- при непрямому цитуванні думок автора слід бути гранично точним у викладенні думок автора і давати відповідні посилання на джерело.

У магістерській роботі **не рекомендується вести виклад від першої особи** і вживати такі звороти як: “Я вважаю”, “На мою думку”. Натомість доцільно писати: “На нашу думку”, “На наш погляд”, “З нашої точки зору” тощо.

Наприклад: На нашу думку, у наведеному визначенні автор правильно акцентує на тому, що кредит – це економічна категорія.

При згадуванні в тексті **прізвищ** (учених-дослідників, економістів) ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем (М. І. Савлук, а не Савлук М.І., як це прийнято у списках використаних джерел).

Наприклад: На думку М. І. Савлука, І. М. Лазепка та інших, в економічній літературі досі немає єдності у визначенні сутності кредиту, немає навіть визначення, котре б охопило всю глибину й значення цієї категорії [44, с. 128].

5.4. Порядок оформлення списку використаних джерел

Бібліографічний опис літературних (інформаційних) джерел складається за стандартом «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис» (ДСТУ 7.1:2006).

ОСНОВНІ ВИМОГИ

1. Між складовими ініціалів ставиться пробіл : Мельник В. М.
2. Усі елементи в опису пишуться зі строчної літери крім перших слів кожної області та заголовків у всіх описах.
3. Після заголовку вид матеріалу пишуть у квадратних дужках без пропусків і без скорочення: [Текст] або [Text], [Електронний ресурс].
4. У квадратних дужках пишуть усе, що запозичено з інших джерел або за даними аналізу матеріалу.
5. Прізвище першого автора при опису одного автора повторюють в області відповідальності (за косою рисою), а при опису двох і трьох авторів прізвище першого автора пишуть перед заголовком та після косої риски пишуть усіх авторів.
6. При наявності більше трьох авторів в області відповідальності (за косою рисою) пишуть лише першого автора (за бажанням можна писати всіх авторів) та ін.: [та ін.].
7. У дисертації та авторефераті в області відповідальності пишуть повністю прізвище, ім'я та по батькові.
8. Знаки ; та : розділяють пробілами з обох боків.
9. Реєстраційний номер книги (ISBN) пишуть, якщо він є.
10. Відсутні пробіли в нумерації сторінок : 8–10.
11. У кінці опису ставиться крапка.

Застосовується декілька способів угруповання матеріалу в списку літератури: алфавітний, в порядку цитування та згадки літератури в тексті та ін.

Найбільш часто у наукових роботах використовується алфавітне групування – тобто коли бібліографічні записи розташовуються за алфавітом авторів та заголовків робіт (якщо автора не вказано, або авторів більше трьох).

Розміщення бібліографічних записів різними мовами:

- спочатку за зведеним українсько-російським алфавітом чи мовами з кириличним алфавітом;
- потім література іноземними мовами в порядку латинського алфавіту.

Бібліографічні списки містять описи використаних джерел і розміщуються в кінці роботи. Сторінки списку, як і інші сторінки тексту, нумеруються. Нумерація наскрізна, продовжує нумерацію сторінок тексту.

Приклади:

- Закони України:
 - Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України, прийнятий Верховною Радою України 07.12.2000 № 2121-III. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14..>
- Постанови Національного банку України:
 - Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : прийнята 30.06.2016 року № 351 / Національний банк України.

– Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/paran18#n18>.

• **Книга одного автора (підручники, навчальні посібники, монографії):**

- Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин : монографія / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : “Тернопіль”, 1996. – 140 с.

- Чайковський Я. І. Платіжні системи : навч. посіб. / Я. І. Чайковський – Тернопіль : Карт-бланш, 2006. – 210 с.

• **Книга двох авторів (підручники, навчальні посібники, монографії):**

- Версаль Н. І. Теорія кредиту : навч. посіб. / Н. І. Версаль, Т. В. Дорошенко. – К. : Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2007. – 483 с.

- Любунь О. С. Банківський нагляд : підручник / О. С. Любунь, К. Є. Раєвський. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.

• **Книга трьох авторів (підручники, навчальні посібники, монографії):**

- Вовчак О. Д. Платіжні системи : навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Г. Є. Шпаргило, Т. Я. Андрійків – К. : Знання, 2008. – 341 с.

- Любунь О. С. Іпотечний ринок : підручник / О. С. Любунь, О. І. Кірсєв, М. П. Денисенко. – К. : Атака, 2006. – 288 с.

• **Книга чотирьох авторів (підручники, навчальні посібники, монографії):**

- Реорганізація та реструктуризація комерційних банків : навч. посіб. / В. І. Міщенко, А. В. Шаповалов, В. В. Салтінський, І. М. Вядрова. – К. : Т-во “Знання”, КОО, 2002. – 216 с.

- Основи банківської справи : навч. посіб. / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В. В. Соляр, С. І. Маслов. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.

• **Книга п'яти авторів і більше (підручники, навчальні посібники, монографії):**

- Банківські операції : підручник / за ред. д.е.н., проф.. О. В. Дзюблюка. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль : ТзОВ «Терно-граф», 2013. – 688 с.

- Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : монографія / О. В. Дзюблюк, О. Б. Васильчишин, Б. П. Адамик та ін. ; за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 384 с.

• **Перекладне видання:**

- Вігуру Жан-Клод Банк очима економіста й бухгалтера : / Ж.-К.Вігуру, П. Бланк, А. Прост ; пер. з фр. Є. Марічев. – К. : Основи, 1997. – 293 с.

• **Книги без автора:**

- Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях : навч. посіб. / за ред. Б. Л. Луціва. – [2-ге видання, перероб.]. – Тернопіль : Карт-бланш, 2000. – 225с.

• **Статті з журналів:**

один автор

- Дзюблюк О. В. Генезис функцій центрального банку в ринкових умовах господарювання / О. В. Дзюблюк // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 7. – С. 18-23.

- Малахова О. Л. Напрями оптимізації роботи банків щодо управління кредитним ризиком / О. Л. Малахова // Світ фінансів, 2008. – № 2 (15). – С. 101-112.

багато авторів

- Вітлінський В. В. Визначення рейтингу банку всередині вибірки / В. В. Вітлінський, О. В. Пернарівський // Вісник Національного банку України. – 1999. – № 2. – С. 61-64.

- Гуцал І. С. Банківська система України: стан і перспективи / І. С. Гуцал, Я. І. Чайковський // Банківська справа. – 1998. – № 2. – С. 40-43.

• Електронні ресурси:

- Фурман І. В. Міжнародний валютний фонд в контексті співпраці з Україною: сучасний стан, ризики, перспективи [Електронний ресурс] / І. В. Фурман, А. О. Підгірняк, Я. С. Паламар // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. – 2013. – №4(81). – С.275-285. – Режим доступу: <http://www.econjournal.vsau.org/files/pdfa/2156.pdf>.

- Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.

5.5. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках після списку використаних джерел. **Кожний** новий додаток повинен починатися з **наступної сторінки**.

Кожен додаток має розпочинатися із назви, що містить позначення додатку і його заголовок.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої жирним шрифтом друкується слово “**Додаток**” і велика літера українського алфавіту, що позначає додаток: наприклад, **Додаток А**.

Під словом “**Додаток**” розміщується безпосередньо його заголовок.

Додаток повинен мати **заголовок**, надрукований жирним шрифтом угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Наприкінці заголовку додатку крапка не ставиться. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, починаючи з А, Б...Я, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

За необхідності (при наявності значної кількості додатків) додатки нумерують у межах підрозділу або досліджуваної проблеми: наприклад, Додаток А.1, Додаток А.2, Додаток Б.1, Додаток Б.2, Додаток Б.3.

РОЗДІЛ 6

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

6.1. Оформлення документації для попереднього захисту магістерської роботи

Магістерська робота повинна бути підписана науковим керівником і студентом на титульній сторінці.

Студент ставить дату закінчення написання роботи і свій **особистий підпис** на останній сторінці тексту магістерської роботи, якою є **остання сторінка висновків**.

У квітні рішенням засідання кафедри банківської справи встановлюються дні попереднього захисту магістерських робіт відповідно до графіка (розділ 10).

Магістерська робота, яка оформлена належним чином, подається на кафедру банківської справи для попереднього захисту перед спеціальною комісією у складі провідних викладачів, визначених і затверджених на засіданні кафедри. При цьому робота ще не повинна бути зброшурована. Одночасно із власне текстом роботи подаються наступні документи:

1. Завдання на магістерську роботу (див. дод. Б).
2. Зовнішня рецензія на магістерську роботу (див. дод. В).
3. Відгук наукового керівника (див. дод. Д).
4. Резюме (див. дод. Е).
5. Анотація магістерської роботи на українській та англійській мові (див. дод. Ж).

Магістерська робота надається комісії на попередній захист у максимально готовому вигляді після перевірки на плагіат. Під час попереднього захисту комісія робить зауваження щодо оформлення роботи, її змісту, списку використаних джерел, додатків, наявності посилань та ін.

На попередньому захисті у магістерських роботах комісія виявляє наступні недоліки:

- тема магістерської роботи, зазначена на титульному аркуші, в завданні на магістерську роботу, в рецензії і відгуку не співпадає з назвою у наказі по Університету. Тому титульні аркуші, завдання на магістерську роботу, рецензії і відгуки роздруковуються студентам з програми 1С;

- якщо студенти заочної форми виконують магістерську роботу, то на титульному аркуші і завданні зазначається Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій;

- завдання на магістерську роботу не заповнено студентом від руки;
- у рецензії відсутні дані про рецензента;
- кількість сторінок, яка міститься в анотації та у структурі роботи, яка зазначена у вступі, відрізняються;

- у змісті сторінки не співпадають зі сторінками по тексту, зокрема розміщення розділів та підрозділів;

- назва розділів і підрозділів не співпадають з назвою у змісті;
- у різних роботах неоднакове розміщення параграфів;
- є зауваження щодо правил пунктуації, тобто написання крапок, крапок з комою та ін. Так, крапку в кінці заголовка не ставлять;
- в кінці роботи, на останній сторінці висновків має бути зазначена дата завершення роботи і підпис автора;
- недоліки в оформленні літературних джерел. Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліографічної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», який набув чинності з 1 липня 2007 року. Він є базовим для системи стандартів, правил, методичних посібників зі складання бібліографічного опису, в т.ч. і бібліографічних списків до наукових робіт.

Студент виправляє зауваження, зроблені комісією з попереднього захисту.

Після ознайомлення комісією зі змістом, оформленням магістерської роботи, відгуком наукового керівника, зовнішньою рецензією та у випадку внесення всіх зауважень комісія ставить дату і відмітку про проходження попереднього захисту, засвідчуючи це підписом одного з членів комісії.

Комісія з попереднього захисту не допускає магістерську роботу до захисту, якщо назва теми не відповідає тій, що затверджена наказом ректора по Університету, та якщо електронний варіант магістерської роботи не здано своєчасно на кафедру.

Після позитивного висновку щодо попереднього захисту завідувач кафедри приймає рішення про допуск магістерської роботи до захисту.

При цьому робота повинна бути зброшурована у тверду палітурку, для чого рекомендується скористатися послугами палітурного цеху.

6.2. Процедура захисту магістерської роботи

Захист магістерської роботи має публічний характер і відбувається перед Державною екзаменаційною комісією (ДЕК), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

Процедура захисту включає наступні **етапи**:

1. Оголошення назви роботи, прізвища та ім'я виконавця, зовнішньої рецензії, відгуку наукового керівника і рішення про допуск роботи до захисту.
2. Виступ студента із викладенням основних положень роботи.
3. Запитання до автора роботи членів комісії.
4. Відповіді студента.
5. Обговорення на засіданні Державної екзаменаційної комісії результатів захисту робіт.
6. Рішення Державної екзаменаційної комісії про оцінку роботи та присвоєння відповідної кваліфікації студенту.

При підготовці до захисту рекомендується підготувати текст або тези виступу (додаток М). Для виступу надається від 5 до 10 хвилин.

Виступ повинен бути коротким і змістовим. На початку доповіді рекомендується коротко охарактеризувати:

- актуальність теми;
- мету і задачі;
- об'єкт і предмет дослідження;
- наукову новизну роботи;
- практичне значення одержаних результатів;
- сучасний стан та заходи, що рекомендуються для усунення проблем і недоліків із досліджуваної теми;
- власні висновки та пропозиції автора.

Рекомендується викладати основний зміст роботи вільно, не читаючи письмового тексту.

Бажаним є використання у процесі доповіді заздалегідь підготовленого **наочного графічного матеріалу** (таблиці, схеми), який ілюструє основні положення роботи у друкованій або в електронній формі.

Додатковий наочний матеріал може бути також сформований у вигляді комплект роздаткового матеріалу, який роздається у друкованому вигляді членам державної екзаменаційної комісії.

Позитивним є створення мультимедійної презентації з теми роботи. Презентація може бути виконана у будь-якому електронному форматі і містити як ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, діаграми), так і короткі тези, основні висновки та інші важливі положення роботи.

Після завершення доповіді члени ДЕК задають студенту запитання, які безпосередньо пов'язані з магістерською роботою.

Рішення з оцінки магістерської роботи кожного студента приймається на закритому засіданні ДЕК шляхом відкритого голосування звичайною кількістю голосів членів комісії. При однаковій кількості голосів голос голови ДЕК має вирішальне значення.

Наприкінці захисту голова ДЕК оголошує рішення про результати захисту магістерських робіт і присвоєння студентам освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності «Банківська справа».

Студенти, які не підготували магістерську роботу у встановлені строки чи отримали за результатами захисту оцінку «незадовільно» мають право на її захист протягом трьох років.

РОЗДІЛ 7

КЕРІВНИЦТВО МАГІСТЕРСЬКОЮ РОБОТОЮ ТА ЇЇ РЕЦЕНЗУВАННЯ

7.1. Обов'язки керівника магістерської роботи

Наказом по Університету для кожного студента призначається керівник з професорсько-викладацького складу кафедри банківської справи .

Керівник магістерської роботи виконує наступні **функції**:

- допомагає студенту в складанні плану даної роботи і видає завдання на магістерську роботу (див. дод. Б), яке затверджується завідувачем кафедри. На основі завдання студент складає календарний план виконання магістерської роботи;
- рекомендує необхідну літературу, наукові джерела, довідкові та статистичні матеріали з теми дослідження;
- проводить систематичні бесіди та надає необхідні консультації з написання магістерської роботи;
- перевіряє терміни виконання роботи за розділами і в цілому;
- на основі аналізу наданих матеріалів фіксує ступінь виконання дослідження, про що інформує кафедру;
- при перевірці матеріалів до магістерської роботи визначає помилки та неточності, вказує способи їх усунення або шляхи раціонального вирішення завдання, уточнює або виправляє недостатньо чіткі формулювання та стилістичні помилки.

Науковий керівник дає розгорнутий **відгук на магістерську роботу** (див. дод. Ж), в якому характеризує:

- актуальність теми;
- самостійні розробки і пропозиції автора;
- практичне значення роботи і детальний аналіз недоліків та помилок;
- висновок про те, якою мірою вона відповідає вимогам, що ставляться перед магістерськими кваліфікаційними роботами.

У відгуку наукового керівника на магістерську роботу відзначається відповідність роботи вищезгаданим вимогам і дається загальний висновок щодо ефективності запропонованих шляхів вирішення досліджуваної проблеми і допуску роботи до захисту.

Науковий керівник надає відгук на магістерську роботу тільки у тому разі, якщо електронний варіант магістерської роботи своєчасно здано на кафедру відповідно до строків, визначених наказом по Університету.

7.2. Порядок рецензування магістерських робіт

При наявності відгуку наукового керівника магістерська робота направляється на зовнішнє рецензування. Склад рецензентів визначається кафедрою з числа висококваліфікованих спеціалістів банківських установ. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів повинно відповідати тематиці магістерської роботи.

Студент може також отримати зовнішню рецензію за місцем проходження стажування, роботи від керівників банківських установ.

У рецензії на магістерську роботу вказується (див. дод. Д):

- відповідність змісту магістерської роботи вибраній темі, її актуальність;
- найбільш суттєві висновки та пропозиції;
- наявність самостійних розробок і досліджень автора;
- практична цінність розроблених питань теми;
- загальні висновки і рекомендації щодо допуску до захисту і присвоєння кваліфікації магістра зі спеціальності “Банківська справа”.

Зовнішня рецензія на магістерську роботу повинна бути завірена печаткою установи банку, в якій працює рецензент.

Без відгуку наукового керівника і зовнішньої рецензії магістерська робота **не допускається до захисту.**

При роботі над магістерською роботою студент повинен уникати припущення типових помилок і недоліків.

Основними типовими **недоліками** при написанні магістерських робіт є:

1. Основна частина роботи не відповідає змісту чи недостатньо розкриває тему дослідження.
2. У роботі мало посилань на першоджерела або немає відповідності зі списком використаних джерел.
3. Оформлення роботи не відповідає вимогам вищої школи, вона виконана неохайно, з помилками.
4. Обсяг роботи не відповідає вимогам.
5. У роботі використано застарілий літературний, інструктивний, статистичний матеріал, відсутні цифрові дані.
6. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 2-3 роки) з теми дослідження.
7. Робота має описовий характер, тобто не містить аналітики і не висвітлює власну позицію автора на проблеми, що розглядаються.
8. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

РОЗДІЛ 8

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ:

1. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник / Б. П. Адамик. – [2-ге видання, доп. і переробл.]. – К. : Кондор, 2011. – 416 с.
2. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. ; за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
3. Базилевич В. Д. Іпотечний ринок / В. Д. Базилевич, Н. П. Погорельцева. – К. : Знання, 2008. – 717 с.
4. Банківська система України : монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Астон, 2012. – 358 с.
5. Бандурка О. М. Гроші та кредит : підручник / О. М. Бандурка, В. В. Глущенко, А. С. Глущенко. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 368 с.
6. Банківська справа : навч. посіб. / І. С. Гуцал, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп [та ін.] ; за ред. проф. Р. І. Тиркала. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 314 с.
7. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. ; за заг. ред. А. М. Мороза. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2008. – 608 с.
8. Банківські операції : підручник / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Коренева ; за ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слав'янської. – [2-ге видання перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – 727 с.
9. Банківські операції : підручник / за ред. д.е.н., проф.. О. В. Дзюблюка. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль : ТЗОВ «Терно-граф», 2013. – 688 с.
10. Банківські операції : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін. ; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.
11. Бюлетень Національного банку України [Електронний ресурс]. – К. – 2015. – № 12. – 153 с. – Режим доступу : <https://www.bank.gov.ua/files/stat.pdf>
12. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація : монографія / З. М. Васильченко. – К. : Кондор, 2007 – 528 с.
13. Васюренко О. В. Банківський нагляд : підручник / О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко. – К. : Знання, 2011. – 502 с.
14. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. / О. В. Васюренко. – К.: Т-во “Знання”, 2006. – 311 с.
15. Віднійчук-Вірван Л. А. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навч. посіб. / Л. А. Віднійчук-Вірван. – Львів : “Магнолія 2006”, 2007. – 214 с.
16. Віднійчук-Вірван Л. А. Платіжні системи : навч. посіб. / Л. А. Віднійчук-Вірван. – Львів : “Магнолія плюс”, 2007. – 190 с.
17. Вовчак, О. Д. Платіжні системи : навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Г. Є. Шпаргило, Т. Я. Андрійків – К. : Знання, 2008. – 341 с.

18. Гроші та кредит : навч. посіб. / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 424с.
19. Гроші та кредит : підручник / М. І. Крупка, М. С. Мрочко, Б. М. Вишивана [та ін.] ; за ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 420 с.
20. Гроші та кредит : підручник / за ред. проф. Б. С. Івасіва. – К. : КНЕУ, 1999. – 404 с.
21. Гроші та кредит [Текст] : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. [5-те вид., без змін]. – К.: КНЕУ, 2008. – 744 с.
22. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях [Текст] : навч. посібник / за ред. Б. Л. Луціва. – 2-ге видання, перероб. – Тернопіль: Карт-бланш, 2000. – 225 с.
23. Грошово-кредитна політика в Україні [Текст] / В. С. Стельмах [та ін.] ; за ред. В. І. Міщенка. – 2-е вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2003. – 421 с.
24. Грошово-кредитна політика в Україні [Текст] / В. С. Стельмах, А. О. Єпіфанов, Н. І. Гребеник, В. І. Міщенко; за ред. В. І. Міщенка. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003 – 421 с.
25. Грошово-кредитна система України в умовах ринкових перетворень в економіці [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Н. Д. Галапуп та ін.; за ред.. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: “Карт-Бланш”, 2007. – 308 с.
26. Гуцал І. С. Банківське кредитування суб’єктів ринку в трансформаційній економіці України (питання теорії, методики, практики) [Текст] : монографія / І. С. Гуцал. – Львів : ВАТ “БІБЛЬОС”, 2001. – 244 с.
27. Гуцал І.С. Функціонування кредитного механізму в Україні в перехідний до ринку період [Текст] : монографія / І.С. Гуцал. – Тернопіль.: «Збруч», 1999. – 312 с.
28. Дзюблюк О. В. Валютна політика [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
29. Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль: “Тернопіль”, 1996. – 140 с.
30. Дзюблюк О. В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк. – К.: Поліграфкнига, 2000. – 512с.
31. Долан Эдвин Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика [Текст] / Э. Дж. Долан, К. Д. Кэмпбелл, Дж. Р. Кэмпбелл; [пер. с англ. В.В. Лукашевича и др.; под общ. ред. В. В. Лукашевича]. – М. : АНК и др., 1996. – 446 с
32. Єгоричева С. Б. Організація діяльності банків у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посібник / С. Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.

33. Загородній А. Г. Фінансовий словник [Текст] / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко [4-те вид., випр. та доп]. – К.: Т-во «Знання», КОО; Львів: Вид-во ЛБІ НБУ, 2002. – 566 с.
34. Івасів Б. С. Гроші та кредит [Текст] : підручник / Б. С. Івасів. [Вид. 3-тє, змін. і доп.]. – Тернопіль : Карт-бланш, 2008. – 528 с.
35. Івасів Б. С. Міжнародні розрахунки [Текст] : підручник / Б. С. Івасів. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 223с.
36. Інвестування [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А. А. Пересада, О. О. Смірнова, С. В. Онікієнко, О. О. Ляхова. – К.: КНЕУ, 2001. – 251 с.
37. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : затверджена 21.01.2004 р. № 22. / Національний банк України. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0377-04>.
38. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : затверджена 16.08.2006 р. № 320 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0483-04>.
39. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : затверджена 28.08.2001 р. №368 / Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01>.
40. Іпотечне кредитування [Текст] : навч. посібник / за редакцією О. С. Любуня, О. І. Кіреєва, М. П. Денисенка. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 392 с.
41. Коваленко В. В. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] : навч. посібник / В. В. Коваленко. – К.: Знання України, 2006. – 332 с.
42. Ковальчук Т. Т. Ліквідність комерційних банків [Текст] : навч. посібник / Т. Т. Ковальчук, М. М. Коваль. – К.: Знання, 1996. – 120 с.
43. Козюк В. В. Незалежність центральних банків [Текст] : монографія / В. В. Козюк. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 244 с.
44. Козюк В. В. Сучасні центральні банки: середовища функціонування та монетарні рішення [Текст] : монографія / В. В. Козюк. – Тернопіль: Астон, 2001. – 300 с.
45. Козюк В. В. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] : навчальний посібник для студентів економічних вузів / В. В. Козюк.. – Тернопіль: Джура, 1999. – 260 с.
46. Косова Т. Д. Банківські операції [Текст] : навч. пос. / Т. Д. Косова, О. Р. Циганов. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 372 с.
47. Кредитний ризик комерційного банку [Текст] : навч. посібник. / [В. В. Вітлінський, О. В. Пернарівський, Я. С. Наконечний, Г. І. Великоіваненко; за ред. В. В. Вітлінського. – К. : Т-во “Знання”, КОО, 2000. – 251 с.

48. Крупка М. І. Банківська система [Текст] : підручник / М. І. Крупка, Н. Г. Пайтра та інші. [за редакцією д.е.н., проф. Крупки М.І.]. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені І.Франка, 2013. – 556 с.
49. Крупка М. І. Банківські операції [Текст] : підручник / М. І. Крупка, Н. Г. Пайтра. [за редакцією д.е.н., проф. Крупки М.І.]. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені І.Франка, 2011. – 312 с.
50. Кузнецова С. А. Банківська система [Текст] : навч. посіб. / (С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З.С. Пестовська); за ред.. С. А. Кузнецової. – К.: “Центр учбової літератури”, – 2014. – 400 с.
51. Кузнецова Л. В. Кредитний менеджмент [Текст] : навч. посібник / Л. В. Кузнецова. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. – 322 с.
52. Луців Б. Л. Банківська діяльність у сфері інвестицій [Текст] : навч. посібник / Б. Л. Луців. – Тернопіль: Економічна думка, Карт-бланш, 2001.– 320с.
53. Луців Б. Л. Лізинг і факторинг як альтернативне джерело кредитування та інструмент збуту [Текст] : навч. посібник / Б. Л. Луців. – К.: СДО, 1993. – 72 с.
54. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність [Текст] : навч. посібник / Т. В. Майорова. – К.: ЦУЛ, 2003. – 376 с.
55. Міжнародні розрахунки та валютні операції [Текст] : навч. посібник / О. І. Береславська, О. М. Наконечний, М. Г. Пясецька та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002. – 392 с.
56. Міщенко В. І. Центральні банки: організаційно-правові засади [Текст] : навч. посібник / В. І. Міщенко, В. Л. Кротюк. – К. : Т-во «Знання», КОО.– 2004. – 372 с.
57. Основи банківської справи [Текст] : навч. посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін, В. В. Соляр, С. І. Маслов. – : К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.
58. Основні показники діяльності банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/bank_supervision/Dynamics/2001-last.htm.
59. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.rada.gov.ua>
60. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://www.bank.gov.ua>.
61. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навчально-методичний посібник / І. М. Парасій-Вергуненко. – Київ: КНЕУ, 2003. – 455 с.
62. Пересада А. А. Інвестиційне кредитування [Текст] : навч. посібник / А. А. Пересада, Т. В. Майорова.– К.: КНЕУ, 2002. – 272 с.
63. Петрук О. М. Банківська справа [Текст] : навчальний посібник / О. М. Петрук; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – К. : Кондор, 2004. – 461 с.
64. Пиріг С. О. Платіжні системи [Текст] : навч. посібник / С. О. Пиріг. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
65. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : прийнята 30.06.2016 року № 351 /

- Національний банк України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/paran18#n18>.
66. Прасолова С. П. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник та практикум / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
 67. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку [Текст] : підручник / Л. О. Примостка. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.
 68. Про банки і банківську діяльність [Текст] : закон України : прийнятий 07.12.2000 р. № 2121-III / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради України. – № 5-6. – С. 30.
 69. Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів [Електронний ресурс] : постанова Правління НБУ : прийнята 05.11.2014 року № 705 / Національний банк України. – Режим доступу до постанови : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0705500-14>.
 70. Про іпотеку [Текст] : закон України : прийнятий 05.06.2003 р. № 898-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – – 2003. – № 38. – С. 313.
 71. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати [Текст] : закон України : прийнятий від 19.06.2003р. – № 979-IV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – №1. – С. 1.
 72. Про Національний банк України [Текст] : закон України : прийнятий 20.05.1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 29. – С. 238.
 73. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Текст] : закон України : прийнятий 05.04.2001 р. № 2346-III / Верховна Рада України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 29. – С. 137.
 74. Про систему валютного регулювання і валютного контролю [Текст] : Декрет Кабінету Міністрів України : прийнятий 19.02.1993 р. №15-93 / Кабінет Міністрів України. – Офіц. вид. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 17. – С. 194.
 75. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : закон України : прийнятий 23.02.2012 р. № 4452-VI / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17/page>.
 76. Раєвський К. Є. Банківський нагляд [Текст] : навчально-методичний посібник / К. Є. Раєвський, Л. В. Конотопська, В. М. Домрачев. – Київ: КНЕУ, 2003. – 174 с.
 77. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк, О. Б. Васильчишин, Б. П. Адамик та ін.; за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384 с.
 78. Романишин В. О. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] : навч. посібник / В. О. Романишин, Ю. М. Уманців. – К.: Атіка, 2005. – 480 с.

79. Роуз П. С. Банковский менеджмент [Текст] / П. С. Роуз : пер. с англ. М. В. Белова. – [2-е изд]. – М. : Дело Лтд, 1995. – 768 с.
80. Рудакова О. С. Банковские электронные услуги [Текст] : учебн. пособие для вузов / О. С. Рудакова. – М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 261 с.
81. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції [Текст] : підручник / Л. В. Руденко. – [Видання 2-ге, перероблене і доповнене]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 632 с.
82. Рябініна Л. М. Банківські операції [Текст] : навчальний посібник / Л. М. Рябініна, Н. Ю. Няньчук, Л. І. Ухлічева ; за ред. Л. М. Рябініної. – Одеса, 2011. – 536 с.
83. Синки Дж. (мл.) Управление финансами в коммерческих банках [Текст] / Джозеф Синки ; пер. с англ. 4-го перераб. изд. ; под ред. Р. Я. Левиты, Б. С. Пинскера. – М. : Catallaxy, 1994. – 947 с.
84. Словник банківських термінів [Текст] / А. Г. Загородній, О. М. Сліпушко, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко; під ред. Івакіна О. П. – К. : Вид-во “Аконіт”, 2000. – 605 с.
85. Снігурська Л. П. Банківські операції і послуги [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Л. П. Снігурська. – К. : МАУП, 2006. – 456 с.
86. Стратегія кредитного ризику комерційного банку [Текст] : / за ред. В. В. Вітлінського. – К. : Знання. – 2000. – 274 с.
87. Страхарчук В. П. Ризики платіжних систем [Текст] : навч. посібник / В. П. Страхарчук. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 94 с.
88. Управління банківськими ризиками [Текст] : навч. посібник / Л. О. Примостка, П. М. Чуб, Г. Т. Карчева та ін.; за заг. ред. Д-ра екон. наук, проф. Л. О. Примостки. – К. : КНЕУ, 2007. – 600 с.
89. Центральний банк та грошово-кредитна політика [Текст] : підручник / А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук, та ін. ; за заг. ред. А. М. Мороза і М. Ф. Пуховкіної. – К. : КНЕУ, 2005. – 556 с.
90. Чайковський Я. І. Платіжний оборот і грошовий обіг [Текст] : навчальний посібник / Я. І. Чайковський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 336 с.
91. Чайковський Я. І. Платіжні системи [Текст] : навч. посібник / Я. І. Чайковський. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 210 с.
92. Ющенко В. А. Валютне регулювання [Текст] : навч. посібник / В. А. Ющенко, В. І. Міщенко. – К. : Товариство “Знання”, КОО, 1999. – 359 с.
93. Berger, A. (2000). Globalization of Financial Institutions: Evidence from Cross-Border Banking Performance / A. Berger, R. De Young, H. Genay, G. Udell // Brookings-Wharton Papers on Financial Services. № 3. P. 23-158.
94. Sherrie, Nachman. (2007). The Determinants of M&A Success. What Factors Contribute to Deal Success?/Sherrie Nachman – NY.: KPMG Overview, vol. 12.

РОЗДІЛ 9

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша магістерської роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій
Кафедра банківської справи

ДЕРЕВЧУК Ірина Юріївна

Розвиток споживчого кредитування в Україні /
The development of consumer crediting in Ukraine

спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа та страхування
магістерська програма – Управління банківською справою

Магістерська робота

Виконала студентка групи
ФБСзм – 21
І. Ю. Деревчук

Науковий керівник:
к.е.н., доцент, Я. І. Чайковський

Магістерську роботу допущено
до захисту:

«___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ **О. В.Дзюблюк**

ТЕРНОПІЛЬ – 2018

Додаток Б
Приклад оформлення завдання на магістерську роботу

Форма № Н-9.01

Тернопільський національний економічний університет
Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій
Кафедра банківської справи
Освітній ступінь «магістр»
спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
магістерська програма – Управління банківською справою

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ **О.В. Дзюблюк**
“ ” _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
НА МАГІСТЕРСКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

ДЕРЕВЧУК Ірина Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

Розвиток споживчого кредитування в Україні / The development of consumer crediting in Ukraine

керівник роботи

к.е.н., доцент, Я. І. Чайковський

затверджені наказом по університету від 3 листопада 2015 р. № 629

2. Строк подання студентом закінченої дипломної роботи 28 лютого 2017 р.

3. Вихідні дані до магістерської роботи спеціальна монографічна та періодична література з питань дослідження, практичні дані банківської системи України, Національного банку України за ряд років, банківських установ, законодавчі та нормативні акти з теми дослідження, статистичні збірники

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Теоретичні основи організації споживчого кредитування

Аналітична оцінка розвитку та сучасного стану споживчого банківського кредитування в Україні

Проблеми і напрямки розвитку банківського споживчого кредитування в Україні

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

таблиці, графіки, схеми, діаграми

6. Консультанти розділів магістерської роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 3 листопада 2015 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів магістерської роботи	Примітка
1	Теоретичні основи організації споживчого кредитування	1 червня 2017	
2	Аналітична оцінка розвитку та сучасного стану споживчого банківського кредитування в Україні	1 жовтня 2017	
3	Проблеми і напрямки розвитку банківського споживчого кредитування в Україні	1 листопада 2017	
4	Здача готової (оформленої) роботи	4 грудня 2017	

Студент _____ Деревчук І.Ю.
підпис

Керівник магістерської роботи _____ к.е.н., доцент, Я. І. Чайковський
підпис

Додаток В
Приклад оформлення зовнішньої рецензії на магістерську роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу студентки групи ФБСзм – 21

ДЕРЕВЧУК Ірина Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: **Розвиток споживчого кредитування в Україні / The development of consumer crediting in Ukraine**

Виконану на матеріалах: банківської системи України, банківських установ України.

Актуальність теми: впровадження нових кредитних продуктів, що надаються населенню України, з врахуванням зарубіжної практики банківських установ, а також розвиток ринкової інфраструктури, пов'язаної з наданням споживчих кредитів населенню заслуговує на особливу увагу. Тому вирішення проблеми розвитку банківського споживчого кредитування є актуальною.

Самостійні розробки і пропозиції автора: слід відзначити пропозиції автора щодо підходів до методів банківського кредитування фізичних осіб, зокрема посилення уваги до таких кредитів населенню на поточні потреби як овердрафт і кредити на основі платіжних карток, розширення обсягів та різновидів кредитів населенню на купівлю та будівництво житла.

Практичне значення магістерської роботи: обґрунтовано рекомендації щодо практичних можливостей подальшого розширення банківського кредитування фізичних осіб на споживчі цілі в Україні з врахуванням зарубіжного досвіду. Пропозиції автора щодо методики оцінки кредитоспроможності позичальника-фізичної особи, умов і порядку видачі кредитів населенню на споживчі потреби можуть бути використані банківськими установами України.

Недоліки: до недоліків слід зарахувати недостатність висвітлення споживчого кредитування на прикладі окремої банківської установи.

Загальний висновок: вказаний недолік загалом не знижує практичного значення магістерської роботи, яка є завершеним самостійним дослідженням, виконана на матеріалах Національного банку України, банківських установ та відповідає вимогам, що ставляться до магістерських робіт, і заслуговує на оцінку «добре», а її автор – на присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю «Банківська справа»

Рецензент: _____

(посада, місце роботи, вчене звання, науковий ступінь)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М. П. _____
(підпис)

“ ”

_____ 2018 р.

Додаток Д
Приклад оформлення відгуку наукового керівника на магістерську роботу

Тернопільський національний економічний університет
Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій
Кафедра банківської справи
ВІДГУК

Наукового керівника к.е.н., доцент, Я. І. Чайковський
на магістерську роботу студентки групи ФБСзм – 21

ДЕРЕВЧУК Ірина Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: **Розвиток споживчого кредитування в Україні / The development of consumer crediting in Ukraine**

Актуальність теми: робота присвячена актуальній темі – дослідженню теоретичних основ організації споживчого кредитування, аналітичній оцінці тенденцій динаміки на сучасному ринку споживчого кредитування, формуванню пропозицій щодо вдосконалення споживчого кредитування в Україні.

Самостійні розробки і пропозиції автора: Досліджено суть споживчого кредиту, узагальнено підходи щодо особливих рис та класифікації споживчих кредитів, поглиблено дослідження соціального та економічного значення споживчого кредитування. Проведено ретроспективний аналіз етапів розвитку та сучасного стану споживчого кредитування в Україні. Визначено проблеми та обґрунтовано напрямки розвитку банківського споживчого кредитування в Україні.

Практичне значення магістерської роботи: практичне значення мають рекомендації автора щодо аналізу кредитоспроможності індивідуальних позичальників як чинника мінімізації ризику при споживчому кредитуванні, визначені проблемні моменти в організації кредитування, встановлені банки-лідери в різних видах споживчого кредиту та розглянуті перспективи розвитку цього виду позики в майбутньому.

Недоліки: в роботі суттєвих недоліків не виявлено. Однак необхідно було звернути більше уваги кредитній політиці вітчизняних банків щодо відновлення споживчого кредитування населення в сучасних умовах економічної кризи та високого кредитного ризику з врахуванням світового досвіду.

Загальний висновок: загалом магістерську роботу виконано відповідно до вимог вищої школи, вона може бути допущена до захисту, заслуговує оцінку «добре», а її автор – на присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю «Банківська справа»

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Я. І. Чайковський
(прізвище та ініціали)

(підпис)

“ 23 ” січня 2018 р.

РЕЗЮМЕ

Магістерська робота містить 118 сторінок, 13 таблиць, 18 рисунків, список використаних джерел з 140 найменувань, 5 додатків.

Метою магістерської роботи є дослідження наукових підходів щодо з'ясування сутності споживчого кредиту, визначення його місця і ролі в діяльності банківських установ, аналітична оцінка тенденцій динаміки на сучасному ринку споживчого кредитування, формування пропозицій щодо вдосконалення споживчого кредитування в Україні.

Об'єктом дослідження є діяльність банківських установ у сфері споживчого кредитування населення в Україні в сучасних умовах.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають у процесі банківського споживчого кредитування населення.

Одержані висновки та їх новизна: полягають в розвитку теоретико-методологічних і розробці практичних рекомендацій з удосконалення банківського споживчого кредитування населення, а саме: виявлено проблеми та окреслено перспективи розвитку споживчого кредитування населення в посткризових умовах банківської системи України.

Ключові слова: кредит, споживчий кредит, банк, процентна ставка, кредитна картка, овердрафт, кредитний ризик, кредитоспроможність, скоринг.

RESUME

Thesis contains 118 pages, 13 of tables, 18 figures, list of sources with 140 titles, 5 applications..

The aim of the thesis is to research of scientific approaches to finding out essence of consumer credit, determination of its place and role in the activities of banking institutions, analytical evaluation of trends in the modern market of consumer crediting, formation of proposals for improving of consumer lending in Ukraine.

Object of research is the activities of banking institutions in the sphere of consumer lending in Ukraine in modern conditions.

The subject of research are economic relations that arise in the process of banking of consumer lending population.

The resulting conclusions and innovation: is to develop theoretical and methodological development and practical recommendations for improvement of banking of consumer lending population, namely: problems are identified and prospects for the development of consumer lending in terms of post-crisis banking system of Ukraine are delineated.

Key words: credit, consumer credit, bank, interest rate, credit card, overdraft, credit risk, creditworthiness, scoring.

АНОТАЦІЯ

Деревчук І. Ю. Розвиток споживчого кредитування в Україні. – Рукопис.

Магістерська програма «Управління банківською справою».

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль, 2018.

Досліджено суть споживчого кредиту, узагальнено підходи щодо особливих рис та класифікації споживчих кредитів, поглиблено дослідження значення споживчого кредитування.

Проведено ретроспективний аналіз етапів розвитку споживчого кредитування в Україні, досліджено сучасний стан і практику банківського кредитування фізичних осіб в Україні, розглянуто методологію визначення кредитного ризику банку на основі експертних методів оцінки, зокрема скорингу.

Визначено проблеми в організації кредитування та обґрунтовано перспективи розвитку споживчого кредиту в майбутньому.

ABSTRACT

Derevchuk I. Y. The development of consumer crediting in Ukraine. – Manuscript.

Master's degree program «Management of banking».

The diploma work is to submit a Master of Economics of Enterprise degree of specialization 072 “Finance, Banking and Insurance” – Ternopil National Economic University, Ternopil, 2018.

The essence of consumer credit is investigated, approaches to special features and classification of consumer loans is generalized, research value of consumer lending is deepened.

Retrospective analysis of development stages of consumer lending in Ukraine is conducted, present state and practice of bank lending to individuals in Ukraine are investigated, methodology for determining the credit risk of the bank based on expert evaluation methods, including scoring is investigated.

Problems in the organization of lending are defined and prospects of development of consumer credit in the future are delineated.

Додаток 3
Приклад оформлення змісту магістерської роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ	
1.1. Необхідність та суть, функції і роль кредиту в умовах ринкових відносин	8
1.2. Принципи та основні умови банківського кредитування позичальників	19
1.3. Класифікація банківських кредитів.....	31
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1...	40
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕТАПІВ КРЕДИТНОГО ПРОЦЕСУ ТА УПРАВЛІННЯ НИМ	
2.1 Розгляд заяви на отримання кредиту та аналіз фінансового стану клієнта	42
2.2. Розробка умов укладення кредитного договору та аналіз кредитної діяльності банку	56
2.3. Діючий порядок видачі, погашення кредиту і контроль за кредитною операцією.....	75
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	87
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ	
3.1. Аналіз сучасного стану і перспективи розвитку банківського кредитування позичальників в Україні	90
3.2. Удосконалення методів банківського кредитування	100
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	110
ВИСНОВКИ	111
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	115
ДОДАТКИ.....	126

Додаток И

Приклад оформлення переліку умовних скорочень

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АРМ	–	Автоматизоване робоче місце
ВВП	–	Валовий внутрішній продукт
ВПС	–	Внутрішньобанківська платіжна система
ІПС	–	Інформаційно-пошукова система
НБУ	–	Національний банк України
НСМЕП	–	Національна система масових електронних платежів
РП	–	Розрахункова палата
СЕП	–	Система електронних платежів
ЦРП	–	Центральна розрахункова палата
ЦСК	–	Центр сертифікації ключів

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах в економіці України намітилися позитивні тенденції призупинення спаду та початку економічного зростання, темпи та стійкість котрого залежать від здатності банківської системи забезпечувати потреби суб'єктів господарювання необхідними грошовими ресурсами. Разом з тим, загальні тенденції сучасного розвитку кредитних операцій вітчизняних банків свідчать про суттєве послаблення ролі банківського кредиту в забезпеченні виробничого сектора додатковими грошовими коштами.

Надання кредитів і проведення кредитної політики є найпоширенішою операцією банківських установ. Кредитні операції дають банківським установам основну частину доходу. Однак аналіз ситуації, що склалася у банківській сфері, свідчить, що у багатьох банків виникають фінансові труднощі в зв'язку з надзвичайно ризиковою кредитною політикою.

У зв'язку з цим актуального значення набуває вирішення проблеми вдосконалення кредитної діяльності банківських установ. Банки повинні організовувати кредитні операції таким чином, щоб вони давали максимально можливий прибуток, одночасно намагаючись знизити ризик, безпосередньо пов'язаний з механізмом надання і погашення банківських кредитів.

Зокрема актуальною сьогодні є розробка теоретичних пропозицій і рекомендацій з удосконалення банківського кредитування підприємств, широке практичне використання котрих допоможе банківській системі України підвищити ефективність діяльності всіх кредитних інститутів у процесі кредитування підприємств.

Об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і практичних розробок з проблем удосконалення кредитної діяльності установ банків для забезпечення стабільності функціонування банківської системи України обумовила вибір об'єкта, теми дослідження та її актуальність.

Огляд літератури з теми дослідження. Значний внесок у розробку питань кредитування банківськими установами підприємств зробили західні економісти Кристофер Ф. Блумфілд, В.Лексис, Д. Мак Нотон, Е. Рід, С. П. Роуз, Дж.Ф.Сінкі. Дослідженню теорії і практики організації кредитних відносин між банківськими установами та підприємствами за умов наближення до міжнародних стандартів банківського кредитування сприяють праці вітчизняних вчених-економістів О. В. Васюренка, О. В. Дзюблюка, О. Т. Євтуха, Б. С. Івасіва, Т. Т. Ковальчука, М. І. Мируна, В. І. Міщенко, А. М. Мороза, О.В.Пернарівського, Ю. А. Потійка, М.І. Савлука, В. Т. Сусіденка, Р. І. Тиркала, Я. І. Чайковського. Серед російських вчених слід назвати праці В. Н. Єдренової, О. І. Лаврушина, А. І. Ольшаного, Г. С. Панової, В. М. Усоскіна та інших. Але в їхніх працях досліджуються або окремі аспекти функціонування кредитних відносин, або їх дія на певних етапах економічного розвитку, причому недостатньо уваги приділено особливостям і напрямкам їх розвитку в умовах

формування ринкової економіки. Тому кредитування підприємств в Україні потребує подальших наукових досліджень і розробок.

Мета і завдання дослідження. Метою даної магістерської роботи є обґрунтування теоретичних основ організації кредитування позичальників, з'ясування сучасного стану кредитної діяльності банківських установ, удосконалення методики аналізу кредитоспроможності підприємств і форм забезпечення повернення банківських кредитів з урахуванням досвіду країн з ринковою економікою.

Для досягнення поставленої мети передбачено постановку, формулювання і розв'язання наступних наукових й практичних завдання:

- дослідити теоретичні основи організації кредитування підприємств за умов ринкового реформування економіки;
- визначити сутність кредитної політики банківської установи, обґрунтувати специфічні принципи та цілі її формування і проведення;
- обґрунтувати та визначити місце і роль банківського кредиту серед джерел формування активів підприємств;
- проаналізувати діючу практику банківського кредитування підприємств;
- узагальнити зарубіжний і вітчизняний досвід й визначити можливості удосконалення методики оцінки кредитоспроможності позичальників банківських установ;
- проаналізувати тенденції та обґрунтувати напрямки розвитку системи банківського кредитування.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є сфера економічних відносин, що виникають між кредиторами і позичальниками з приводу перерозподілу вартості у грошовій і товарній формі на умовах повернення та платності для забезпечення розширеного відтворення і споживання.

Предметом дослідження є діяльність банківських установ, спрямована на кредитування підприємств для забезпечення їх тимчасових потреб у грошових ресурсах.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу магістерської роботи становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених та спеціалістів з питань теорії кредиту, кредитної політики банків.

Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі застосовані загальнонаукові методи дослідження: гіпотетичний – при визначенні понять «кредит», «кредитний процес», аналізу і синтезу, які використані в процесі дослідження кредитної діяльності банків, статистичні методи, зокрема, порівняння (оцінка ефективності використання методик оцінки кредитоспроможності позичальників), графічний, а також методи деталізації та узагальнення, індуктивний і дедуктивний.

Інформаційна база роботи. Статистичну і фактологічну основу дослідження складають закони України, постанови та декрети Кабінету Міністрів України, укази Президента України, нормативні документи Національного банку України, банківських установ, підприємств.

Наукова новизна роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному вирішенні комплексу питань, пов'язаних з удосконаленням організації банківського кредитування підприємств. Безпосередньо в процесі дослідження одержано такі наукові результати:

- дістало подальшого розвитку визначення суті кредиту як економічної категорії, що виразилось в уточненні його змісту з економічної і правової точок зору. Запропоновано визначити кредит як відособлену частку економічних відносин, пов'язану з рухом позичкового капіталу між кредитором і позичальником у грошовій чи товарній формі на основі укладеного кредитного договору;

- доповнено систему принципів банківського кредитування диференційованим підходом банківських установ до суб'єктів господарювання, актуальність дотримання котрого в умовах трансформації економіки України визначається нестабільністю економічного розвитку та різним рівнем кредитоспроможності підприємств;

- сформульовано нові елементи механізму кредитування з використанням кредитної лінії. У цьому напрямку розроблено методику визначення ліміту кредитування позичальників у межах кредитної лінії, котру доцільно проводити послідовно на основі даних балансу в три етапи: 1) оцінка кредитоспроможності позичальника; 2) дисконтування активів позичальника з урахуванням чотирьох груп ліквідності активів і класу кредитоспроможності позичальника; 3) зіставлення суми ліміту кредитування з граничною величиною максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, виходячи з нормативних вимог Національного банку України;

- удосконалено методику застосування якісних і кількісних показників у процесі комплексного підходу до оцінки кредитоспроможності позичальників банківських установ. Для одержання комплексної перспективної оцінки автором сформульовано як поточну кредитоспроможність позичальника, що оцінюється шляхом порівняння розрахованих коефіцієнтів і показників з їх оптимальними значеннями, так і прогнозу кредитоспроможності, котра оцінюється, виходячи зі зміни оборотності оборотних активів, рентабельності діяльності підприємства та інших показників діяльності позичальника на перспективу.

Практичне значення роботи полягає у тому, що вони можуть використовуватись у процесі вдосконалення кредитної політики і кредитних відносин банківських установ з підприємствами при розробленні методичних підходів до аналізу кредитоспроможності позичальників, удосконаленні форм забезпечення повернення банківських кредитів.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 118 сторінок, основний зміст роботи викладено на 102 сторінках. Магістерська робота містить 10 таблиць, 3 рисунки на 12 сторінках, список використаних джерел включає 108 найменувань та викладений на 12 сторінках, 4 додатки подано на 4 сторінках.

ВИСНОВКИ

Дослідження інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств та сфери інноваційно-інвестиційного кредитування в умовах ринкового реформування української економіки дозволило зробити ряд висновків науково-теоретичного та прикладного характеру:

1. На основі вивчення різних підходів до трактування категорій “інвестиції”, “інновації” та “інноваційно-інвестиційне кредитування” дані поняття одержали у роботі свій подальший розвиток, що виявилось в уточненні економічної сутності інвестиційного кредиту, його функцій, а також у виділенні ряду особливостей, зумовлених, з одного боку, специфікою змісту інвестиційного кредиту, а з іншого – особливостями його організаційного, інформаційно-аналітичного, ресурсного, законодавчо-нормативного й іншого забезпечення. Інноваційно-інвестиційне кредитування визначено як фінансування діяльності, спрямоване на придбання, створення, реконструкцію, модернізацію об’єктів, у результаті чого виникає потік доходів, які забезпечують повернення банківських коштів і оплату за користування ними відповідно до принципів кредитування.

2. На основі аналізу якісних і кількісних змін інноваційно-інвестиційної діяльності українських підприємств та сфери кредитування інвестицій та інновацій виявлена тенденція поступового збільшення значимості інноваційно-інвестиційного кредитування. Це обумовлено рядом об’єктивних і суб’єктивних причин, викликаних як загальною стабілізацією економіки України, так і пошуком банківськими установами нових джерел одержання доходів на тривалу перспективу як стійкої бази їх розвитку та зміцнення своїх позицій на ринку банківських послуг.

3. Результати аналізу діяльності ряду банківських установ засвідчили, що в кредитному портфелі банків на інвестиційні цілі значна частина (50% і більше) кредитів спрямована на придбання імпортного устаткування. З одного боку це є позитивним чинником, оскільки свідчить про спрямування коштів на модернізацію, переобладнання виробництва та створення нових виробництв із використанням прогресивних технологій. Разом з тим, відповідний фінансовий потік, який утворюється внаслідок кредитування вітчизняних підприємств і населення, втрачається для національної економіки. У подальшому внаслідок економічного росту даний потік може збільшуватися, що вимагає вжиття заходів, які забезпечать переведення цих коштів у напрямку вітчизняного виробника.

4. Однією з проблем збільшення обсягів інноваційно-інвестиційного кредитування є пошук як зовнішніх джерел формування банківських ресурсів, так і внутрішніх резервів збільшення ресурсів інвестиційного характеру. Крім збільшення банківських інвестиційних ресурсів за рахунок власного капіталу,

залучення довгострокових депозитів, вагомим джерелом можуть стати поточні пасиви банківських установ. Запропоновано при розрахунку банківськими установами максимально можливої (граничної) величини кредитно-інвестиційних ресурсів враховувати умовно-постійну частину поточних пасивів.

5. В роботі виконано порівняльний аналіз основних типів пасивних і активних стратегій і методів управління структурою інвестиційного портфеля

6. Проведене дослідження сучасного стану інвестиційної діяльності в Україні і співставлення поглядів вітчизняних економістів на шляхи і методи подолання інвестиційної кризи дозволило виробити пропозиції, спрямовані на вдосконалення механізму кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності. Для активізації інвестиційної діяльності потрібно розробити державну комплексну програму формування ринкових механізмів у фінансовій, грошово-кредитній і виробничій сферах. В частині вдосконалення механізму кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності в комплексній програмі потрібно врахувати ряд пропозицій економістів: посилити державне регулювання банківської системи, стимулювати залучення грошових вкладів населення шляхом забезпечення їх державних гарантій, вдосконалити законодавчу базу механізму стимулювання нагромаджень фізичних та юридичних осіб, встановити пільги банкам, які здійснюють інноваційно-інвестиційне кредитування реального сектора економіки, передбачивши рефінансування і резервування в залежності від галузевої структури кредитного портфеля, посилити стимуляцію схильності банків до вкладень в довготермінові цінні папери шляхом корегування діючих норм відрахування в резерв Національного банку України залежно від складу депозитів і структури активів.

7. Отримані в роботі результати дозволяють внести пропозиції щодо покращення інноваційно-інвестиційного кредитування. Ми вважаємо, що в Україні недостатньо використовується її високий науковий потенціал і пропонуємо включити до державної комплексної програми формування ринкових механізмів у фінансовій, грошово-кредитній і виробничій сферах положення, які дозволять розвивати наукові дослідження, присвячені практичним проблемам керування ринковою економікою, в тому числі формуванню ресурсної бази банку та управління нею.

Додаток М
Приклад написання виступу для захисту магістерської роботи

Шановний голову та члени державної екзаменаційної комісії !

На Ваш розгляд виноситься магістерська робота на тему: **“КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ, ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ”**.

Актуальність теми. Необхідність кредитної політики пов’язана, по-перше, із забезпеченням потреби в додаткових джерелах фінансування розширеного відтворення, по-друге, із кредитною підтримкою пріоритетних напрямків розвитку окремих галузей економіки, по-третє, із підтримкою стабільності та фінансової стійкості кредитної системи, по-четверте, із регулюванням грошового обігу. Причини кризи полягають не лише в проблемах банківської системи в цілому, спричинених політичними та економічними умовами, в яких вона функціонує, а в механізмі її функціонування – зокрема, і кредитному.

Мета дослідження полягає у теоретичному узагальненні, обґрунтуванні методологічних та методичних засад функціонування кредитного механізму, його дієвості в економічних процесах, розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення методів і форм кредитного забезпечення та регулювання економічних процесів в Україні.

Поставлена мета зумовила вирішення сукупності таких основних завдань:

- дослідження сутності поняття “кредитний механізм” та його місця в реалізації кредитної політики держави;
- визначення складу та оптимальної структури кредитного механізму як форми реалізації кредитної політики для досягнення її конкретних цілей;
- характеристика принципів та умов банківського кредитування як базових елементів кредитного механізму в ринкових умовах;
- визначення сутності та обґрунтування принципів і послідовності розробки кредитної політики на мікроекономічному рівні;
- дослідження процесу та організації банківського кредитування;
- проведення аналізу ефективності функціонування кредитного механізму в Україні та кредитного портфеля ВАТ «Державний ощадний банк України»;
- обґрунтування напрямків удосконалення діючих методів банківського кредитування, виходячи із зарубіжного досвіду;
- оцінка впливу окремих елементів кредитного механізму на розгортання фінансово-економічної кризи в Україні.

Об’єкт дослідження – кредитні відносини, які виникають між банківськими установами та позичальниками в процесі руху кредитних ресурсів та здійснення кредитного моніторингу.

Предмет дослідження – кредитний механізм, його склад, структура та процес функціонування.

Наукова новизна одержаних результатів:

- уточнено економічну сутність поняття “кредитний механізм”, визначено

його елементи та місце в реалізації кредитної політики держави. Відсутність чіткості у визначенні спричиняла ототожнення понять кредитний механізм та процес кредитування в банку;

- визначено сутність та обґрунтовано принципи і послідовність розробки кредитної політики на мікроекономічному рівні, тобто на рівні банківської установи, враховуючи особливості ринкової економіки;

- проаналізовано практику кредитних відносин українських банків з позичальниками, що дозволило виявити тенденції та проблеми кредитування банками як юридичних, так і фізичних осіб, та окреслено перспективи розвитку методів банківського кредитування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані наукові результати з дослідження функціонування кредитного механізму створюють передумови для покращення організації та управління кредитними відносинами. Наукові результати магістерської роботи дозволяють підвищити дієвість кредитного механізму в економіці країни шляхом удосконалення практики кредитування комерційними банками позичальників.

У якості **висновків** із магістерської роботи можна відзначити наступне:

1. Реалізація кредитної політики на макроекономічному та мікроекономічному рівнях здійснюється через кредитний механізм і пов'язана із раціональною організацією кредитних відносин, їх управлінням та регулюванням для досягнення конкретних цілей як окремого комерційного банку, так і держави загалом.

2. Усвідомлення особливостей функціонування кредитного механізму, тобто врахування конкретних економічних умов, в яких він функціонує, дозволяє виділити його головні блоки та елементи.

3. Складовими кредитного механізму, які виражають взаємозв'язок та взаємовплив елементів та блоків, є:

- по-перше, організаційна структура банківської системи, як головний дійовий суб'єкт процесу кредитування;

- по-друге, тип та характер договірних взаємовідносин банків з клієнтурою, політика щодо формування кредитного портфеля;

- по-третє, безпосередньо процес кредитування, як практична реалізація кредитних відносин;

- по-четверте, контроль та регулювання кредитних відносин.

4. Принципи кредитування, будучи основними правилами кредитування, безпосередньо впливають і обумовлюють всі інші елементи процесу кредитування.

5. У вітчизняній банківській практиці у визначенні стратегії і тактики конкретного комерційного банку у сфері кредитування, зокрема в Ощадному банку України, провідне місце належить таким внутрішньо-методичним документам:

- Положенню комерційного банку "Про кредитування";

- Положенню комерційного банку "Про кредитну політику".

6. Ефективність кредитної діяльності банку безпосередньо залежить від того, наскільки якісно зроблено структурування процесу банківського кредитування, чітко визначені завдання на основних етапах цього процесу і функцій працівників, що відповідають за проведення кредитних операцій.

7. З метою виявлення джерел кредитного ризику банку та оперативного вжиття заходів, спрямованих на недопущення можливих втрат за кредитними операціями банку, протягом усього строку кредитування до повного виконання позичальником зобов'язань за кредитним договором працівники банку здійснюють супроводження кредитних проектів, тобто нагляд та контроль за виконанням позичальником умов кредитного договору.

8. Супроводження кредиту може складатися з двох частин: супроводження до настання строку повернення коштів та після моменту погашення кредиту.

9. Тенденції розвитку кредитування в Україні протягом 2011 року зазнали значних змін. Після динамічного зростання протягом семи років у звітному році відбувалося поступове уповільнення темпів зростання кредитування у річному обчисленні і за підсумками 2011 року вперше зафіксовано зменшення залишків за кредитами, наданими резидентам – на 1,5%. Основною причиною цього було зменшення ресурсної бази банків внаслідок продовження відпливу коштів з банківської системи та обмеженого доступу до зовнішнього фінансування.

10. Кредити, надані юридичним особам, протягом 2011 року зростали, але повільнішими темпами, ніж у 2010 році. Їх залишки збільшилися за звітний рік на 4,2%. Це більшою мірою було пов'язано як із дефіцитом коштів у окремих банків, так і з погіршенням фінансового стану підприємств.

11. За 2011 рік обсяги кредитів, наданих фізичним особам банками скоротились на 12,5%. Основними причинами цього було погіршення платоспроможності населення (зменшення їх реальних доходів), наявність значних фінансових ризиків, існуюча заборгованість за раніше отриманими кредитами та посилення вимог банків щодо оцінки кредитоспроможності клієнтів.

12. Підтвердженням неефективності кредитних операцій банків є стрімке збільшення прострочених кредитів. Так, в Україні збільшується частка та обсяг проблемних кредитів. На початок 2010 року проблемними вважалися тільки 2,3% від усіх кредитів на суму. На 1 січня 2011 року частка проблемних кредитів в сукупному обсязі наданих українськими банками позик склала 9,4%. І цей процес, на нашу думку, наростатиме, якщо не поліпшиться кредитна дисципліна у країні в цілому.

13. Різке погіршення якості кредитного портфеля протягом 2010-2011 років загрожує ліквідності і прибутковості банків. За 2011 рік збитки у банківській системі склали 28 млрд. грн.

14. Традиційно незначний рівень «поганих» боргів мають державні банки. За даними річного звіту на 1 січня 2011 року частка прострочених кредитів в «Ощадбанку» становила 3%.

15. Незважаючи на дуже скрутне становище в країні, а саме несприятливу як економічну, так і політичну ситуацію як в країні, так і в банківській системі, кредитування фізичних осіб ВАТ «Ощадбанк» все ж таки проводиться.

16. Отже це ще раз підтверджує те, що є перспективи для розвитку кредитування в Україні, тільки для цього необхідні зусилля не тільки з боку самих банківських установ, а й з боку держави у вигляді певних пільг як для самих банків, так і для окремих позичальників.

17. Одними з найперспективніших напрямків банківського кредитування підприємств є кредитна лінія, овердрафт і контокорент.

18. У магістерській роботі розглянуто основні етапи фінансово-економічної кризи, що розгорнулась в Україні в другій половині 2010 – на початку 2011 року. Визначено негативний вплив окремих елементів кредитного механізму на кредитне забезпечення реального сектору економіки. Зокрема:

- завищена цінова політика на кредити для реального сектора економіки. Основними причинами цього є залучення коштів, заощаджених населенням за завищеними відсотками по депозитам, стрімке зростання вартості кредитних ресурсів іноземного походження;

- нераціонально використовується для регулювання грошово-кредитної політики такий інструмент, як облікова ставка;

- кредитування в іноземній валюті позичальників як юридичних, так і фізичних осіб, у яких немає валютної виручки, веде до зниження якості такого кредитного портфелю, а населення і компанії – до штучного банкрутства;

- більшість банків намагаються вкласти гроші не в інвестиції, а в споживче кредитування.

19. Проаналізувавши елементи кредитного механізму та їх впливу на розгортання фінансово-економічної кризи в Україні та світі можна зробити висновок про некоректне використання таких елементів саме в Україні.

20. Щоб запобігти банківській кризі, НБУ доцільно прийняти низку додаткових рішень, а саме: покращити законодавче забезпечення кредитування, встановити принципи рефінансування банків та знизити облікову ставку.

21. Однак, як показує практика, будь-які заходи повинні зважуватися на можливі наслідки дії кожного з елементів кредитного механізму.

Доповідь завершено, дякую за увагу!

РОЗДІЛ 10
ГРАФІК
НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ ДЕННОЇ
ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
НА 2016-2018 Н.Р.

№ з/п	ЗМІСТ ЕТАПІВ	Терміни
1.	Вибір теми дипломної роботи	з 1 вересня до 16 жовтня 2016
2.	Затвердження теми дипломної роботи	до 31 жовтня 2016
3.	Складання і погодження з керівником плану	з 1 вересня до 31 жовтень 2016
4.	Складання і затвердження науковим керівником завдання	до 31 жовтня 2016
5.	Детальний аналіз навчальної та монографічної літератури, написання розділу 1	з 1 вересня 2016 до 31 травня 2017
6.	Здача керівнику розділу 1	1 червня 2017
7.	Детальний аналіз нормативних актів НБУ, практичного і цифрового матеріалу банківських установ, написання розділу 2	з 1 червня до 29 вересня 2017
8.	Здача керівнику розділу 2 з даними на 01.01 або 01.07 поточного року	1 жовтня 2017
9.	Підбір статей та періодичної літератури, написання розділу 3	з 2 жовтня до 31 жовтня 2017
10.	Здача керівнику розділу 3	1 листопада 2017
11.	Робота над зауваженнями керівника і підготовка кінцевого варіанту роботи	з 1 листопада до 17 листопада 2017
12.	Оформлення чистового варіанту роботи, здача на рецензування керівнику	з 20 листопада до 1 грудня 2017
13.	Здача готової (закінченої та оформленої) дипломної роботи	4 грудня 2017
14.	Реєстрація на кафедрі, здача електронного варіанта дипломної роботи і зовнішнє рецензування	з 5 грудня до 29 грудня 2017
15.	<u>Перевірка дипломної роботи на плагіат, заочна форма навчання</u>	<u>до 20 січня 2018</u>
16.	<u>Перевірка дипломної роботи на плагіат, денна форма навчання</u>	<u>до 31 січня 2018</u>
17.	Підготовка до захисту дипломної роботи (попередній захист та допуск до захисту завідувачем кафедри)	січень 2018
18.	Державна атестація (захист дипломної роботи в ДЕК)	з 29 січня до 28 лютого 2018

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник / М. Т. Білуха – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
2. Вимоги до оформлення дипломних робіт за освітньо-кваліфікаційними рівнями “спеціаліст” і “магістр” / за ред. Г. П. Журавля. – Тернопіль : ТНЕУ, 2007. – 36 с.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 216 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
5. Лебединська Л. І. Методичні вказівки з підготовки та захисту магістерських робіт слухачів освітньо-професійних програм підготовки магістрів / Л. І. Лебединська, О. В. Кустовська. – Тернопіль : “Економічна думка”, 2001. – 40 с.
6. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій [Електронний ресурс] // Бюлетень ВАК України. – 2011. – № 9-10. – Режим доступу : http://biph.kiev.ua/images/7/7b/Vumogy_dysert.pdf.
7. Про вищу освіту : закон України : прийнятий 01.07.2014 р. № 1556-VII / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання-Прес, 2002. – 295 с.

Навчально-методичне видання

ДЗЮБЛЮК Олександр Валерійович

ЧАЙКОВСЬКИЙ Ярослав Іванович

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ І НАПИСАННЯ
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ**

*методичні вказівки
для магістрів з фінансів, банківської справи та
страхування*

Додрукова підготовка ФО-П Шпак В. Б.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк на дублюванні. Зам. № 3-06/10/17
Умов.-друк. арк. 4,0. Обл.-вид. арк 4,75.
Тираж 60 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
тел. +38 097 299 38 99, +38 063 300 86 72
E-mail: tooums@ukr.net

